

TUTKIMUSOSIO

Ilmapuntari 2024: Syntyvyyttä sivuavat arviot ja mielipiteet

Kunnallisan kehittämissäätiön syksyn 2024 Ilmapuntari-tutkimuksessa selvitettiin kansalaisten näkemyksiä syntyvyyden alenemisesta maassamme. Aikuisväestöä valtakunnallisesti edustavassa kyselyssä vastaajat arvioivat erilaisia syntyvyyttä tukevia keinoja niiden oletetun tehokkuuden näkökulmasta. Lisäksi he ottivat kantaa lukuisiin syntyvyyttä sivuaviin asenneväittämiin.

Kysely toteutettiin hieman ennen kuin valtiovarainministeriö julkisti 10.10.2024 Väestöliiton tutkimusprofessori Anna Rotkirchin laatiman selvityksen syntyvyyteen vaikuttavista tekijöistä ja mahdollisista toimita syntyvyyden laskun pysäyttämiseksi. KAKSin kysely ei liity selvitykseen muutoin kuin aiheeltaan.

VM:n tilaama selvitys käsitteli mm. muun muassa vauva- ja lapsiperheiden taloudellisia kannustimia ja palveluita, lasten ajoitusta elämäkulussa, hedelmällisyystietoisuutta sekä arjen elämänhallinnan ja parisuhteiden tukemista.

Kansalaiset luottavat taloudellisiin tukiin sekä koulutuksellisiin ja työllisyyttä edistäviin toimiin syntyvyyden laskun pysäyttämiseksi

KAKSin kyselyssä vastaajille kerrottiin, että syntyvyys on Suomessa laskenut 2010-luvulla. Syntyvyys ei ole Suomessa aiemmin ollut näin alhainen, mikä aiheuttanut keskustelua maassamme. Arvioinnin kohteena olleiden kysymysten kirjo oli laaja. Mukana oli myös selvityksessä ehdotettuja keinoja.

Ilmapuntarissa vastaajat arvioivat 11 eri keinoa syntyvyyden laskun pysäyttämiseksi. Tehokkaimmiksi arvioitiin nuorille kohdennetut taloudelliset tuet sekä erilaiset koulutus- ja työllisyystoimet nuorten elinolojen kohentamiseksi. Kolme neljästä uskoo, että erilaiset tukitoimet perhe-elämän ja työn paremmaksi yhteensovittamiseksi olisivat erittäin tai melko tehokkaita keinoja (77 %). Lähes kolme neljästä luottaa myös siihen, että koulutus- ja työllisyystoimet nuorten elinolojen kohentamiseksi olisivat tehokkaita (72 %). Kaksi kolmesta (66 %) uskoo myös lapsiperheiden suoraan taloudelliseen tukemiseen (lapsilisien korotus, vauvarahat, lapsivähennykset verotuksessa).

Osa tiedustelluista keinoista koettiin tehottomiksi. Syntyvyytsviestinnän lisääminen lisääntymisikäisille ja hedelmällisyysopetuksen vahvistaminen kouluissa ovat kansalaisten mielestä jokseenkin tehottomia keinoja. Suomalaiset eivät suuremmin usko myöskään siihen, että nuorten ensisynnyttäjien tukeminen ikääntyneempiä synnyttäjiä enemmän olisi tepsivä keino.

Tuloksista käy ilmi myös se, että naiset pitävät miltei kaikkia keinoja tehokkaampina syntyvyyden alenemisen pysäyttämässä kuin miehet. Myös sillä, onko vastaajalla omia lapsia, on yhteyttä arvioihin. Jos vastaajalla on omia lapsia, niin useimpien keinojen uskottaisiin tepsivän. Etenkin talouksissa, joissa asuu alaikäisiä lapsia, arvioidaan taloudellisten tukitoimien vaikuttavan. Kyselyvastaajien nuorimpaan ikäryhmään kuuluvat, 18–30-vuotiaat, luottavat keskimäärää lujemmin suoriin taloudellisiin tukiin lapsiperheille ja ensisynnyttäjille.

Enemmistö nuoriin ikäluokkiin kuuluvista ja lapsettomista ajattelee, että lapsia ei kannata nykyisin hankkia

Tutkimuksessa vastaajat ottivat kantaa kaikkiaan yhdeksääntoista syntyvyyttä sivuvaan asenneväittämään. Yleissilmäys tuloksiin osoittaa, että suomalaisilla näyttää olevan jossain määrin ristiriitaisia näkemyksiä syntyvyydestä. Kansalaiset ovat kuitenkin mykistävän yksimielisiä siitä, että syntyvyyden lasku on ongelma. Sen uskotaan olevan seurausta ihmisten muuttuneista henkilökohtaisista toiveista ja valinnoista (87 %). Selvä enemmistö hyväksyy myös sen, että nuoret ja keski-ikäiset eivät halua lapsia samalla tavalla kuin heitä vanhemmat ihmiset (69 %).

Aleneva syntyvyys kuitenkin huolettaa ihmisiä. Alhaisen syntyvyyden uskotaan uhkaavan merkittävästi eläkejärjestelmämme toimivuutta tulevaisuudessa (79 %). Syntyvyyden alenemisen arvioidaan myös uhkaavan peruspalveluiden järjestämistä etenkin pienissä kunnissa (77 %). Selvä enemmistö uskoo myös sitoutumisen parisuhteeseen olevan nykyisin vaikeampaa kuin joskus ennen (69 %). Enemmistö tyrmää teesin, jonka mukaan syntyvyyden lasku Suomessa olisi väliaikaista, eikä siitä kannata olla huolissaan (73 %).

Enemmistö kansalaisista uskoo, että lapsiperheille suunnattujen tukien merkittävä tasokorotus nostaisi syntyvyyden korkeammalle tasolle (60 %). Vain vajaa kolmannes suhtautuu epäuskoisesti (30 %). Samaan hengenvetoon kuitenkin puolet vastaajista arvioi, että isotkaan parannukset lapsiperheiden tukiin eivät riitä ylläpitämään korkeaa syntyvyyttä (49 %).

Lukuisat suomalaiset uskovat taloudellisen epävarmuuden ylläpitävän olosuhteita syntyvyyden vähenemiseen. Kaksi kolmesta sanoo, että monilla nuorilla ei ole varaa saada lapsia ja perustaa perhettä (68 %). Näin ajattelevat etenkin 18–30-vuotiaat sekä myös lapsettomat vastaajat. Joka toinen suomalainen yhtyy väitteeseen, että elämä on nykyään niin epävarmaa, ettei lapsia kannata hankkia (50 %).

Vain reilu kolmannes allekirjoittaa väitteen ”jos nuoret ajattelisivat omaa tulevaisuuttaan, he hankkisivat lapsia nykyistä enemmän” (37 %). Lähes puolet on eri mieltä väittämän kanssa (47 %). Valtaosa 18–30-vuotiaista torjuu väittämän ja ikääntyneet puolestaan ovat taipuvaisia hyväksymään sen.

Enemmistö suomalaisista vastustaa ajatusta, että maapallolla on liikaa ihmisiä, minkä takia suomalaisia ei pitäisi patistella lasten hankintaan (62 %). Vain reilu neljännes (28 %) on valmis hyväksymään teesin, jonka mukaan Suomessa ei pidä innostaa ihmisiä lasten hankkimiseen, koska maailmassa on muutenkin liikaa ihmisiä. Joka toinen kuitenkin pitää maapallon kantokykyä kuormittavaa väestönlisäystä ilmastonmuutoksen kannalta epätoivottavana asiana (52 %).

Kaiken kaikkiaan tuloksista voi tehdä johtopäätöksen, että kansalaiset ovat syntyvyyden laskusta huolissaan, uskovat erilaisten kohdennettujen tukien korotuksen auttavan jonkin verran, mutta tukitoimet tuskin ratkaisevat ongelmaa.

Syntyvyyden kohentamista toivotaan muistakin kuin taloudellisista syistä. Selvä enemmistö kokee, että ilman lapsenlapsia ihmiset jäävät paitsi jostakin tärkeästä (61 %). Näin ajattelevat etenkin ne ihmiset, joilla on omia lapsia, monilla myös lapsenlapsia.

Aiempaa useampi epäilee Suomea hyvänä maana lapsille

Osa väittämistä on sellaisia, joita on testattu aiemmin vuonna 2020. Muutokset ovat eräitä osin tuntuvia. Aiempaa useampi kiistää sen, että syntyvyyden lasku olisi väliaikaista, eikä siitä kannata olla huolissaan (55 % → 73 %).

Aiempaa suurempi osa on valmis uskomaan, että lapsiperheille suunnattujen tukien merkittävä tasokorostus nostaisi syntyvyyden korkeammalle tasolle (51 % → 60 %). Samanaikaisesti aiempaa pienempi osa hyväksyy väittämän, jonka mukaan isotkaan parannukset lapsiperheiden tukiin eivät riitä ylläpitämään korkeaa syntyvyyttä (58 % → 49 %).

Kansalaisista entistä useampi on alkanut epäillä Suomea suotuisana maana lapsille ja lapsiperheille. Aiempaa pienempi osa pitää Suomea yhtenä maailman parhaina maina lapsille ja lapsiperheille (70 % → 56 %). Aiempaa suurempi osa on vakuuttunut elämän olevan nykyään niin epävarmaa, ettei lapsia kannata hankkia (43 % → 50 %).

Onko alhainen syntyvyys lopultakin ongelma?

Tutkimuksessa kysyttiin myös näkemystä, millainen ongelma alhainen syntyvyys on Suomelle. Tämän lisäksi vastaajat ottivat kantaa myös siihen, onko alhainen syntyvyys ongelma omalla asuinseudulla. Valtaosa kansalaisista pitää alhaista syntyvyyttä Suomelle erittäin tai melko vakavana ongelmana (72 %). Ainoastaan voin viidennes kokee, että alhainen syntyvyys ei ole juurikaan minkäänlainen ongelma.

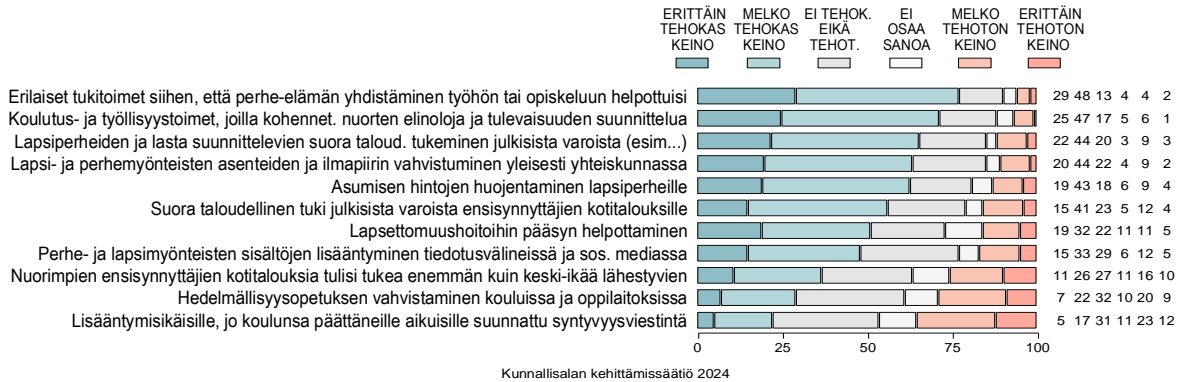
Kaikissa väestöryhmissä tuntuva enemmistö arvioi alhaisen syntyvyyden olevan ainakin melko vakava ongelma maallemme. Nuorimpien, 18–30-vuotiaiden kyselyvastaajien sekä lapsettomien keskuudessa on hieman keskimäärää enemmän niitä, jotka eivät tunnista alhaista syntyvyyttä ongelmaksi. Vastaajien puoluekannan mukaan eniten huolissaan ovat kokoomuksen ja keskustan kannattajat ja vähiten vihreiden ja vasemmistoliiton tukijat.

Suomalaisista kaksi viidestä kokee syntyvyyden alenemisen erittäin tai melko vakavaksi ongelmaksi omalla asuinseudullaan (40 %). Lähes joka toinen arvioi alhaisen syntyvyyden omalla asuinseudulla varsin mitättömäksi ongelmaksi. Alhainen syntyvyys omalla asuinseudulla huolettaa keskimäärää selvästi enemmän maaseutumaisissa kunnissa asuvia. Pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla ollaan taipuvaisia ajattelemaan, että alhainen syntyvyys ei ole omalla asuinseudulla juurikaan ongelma.

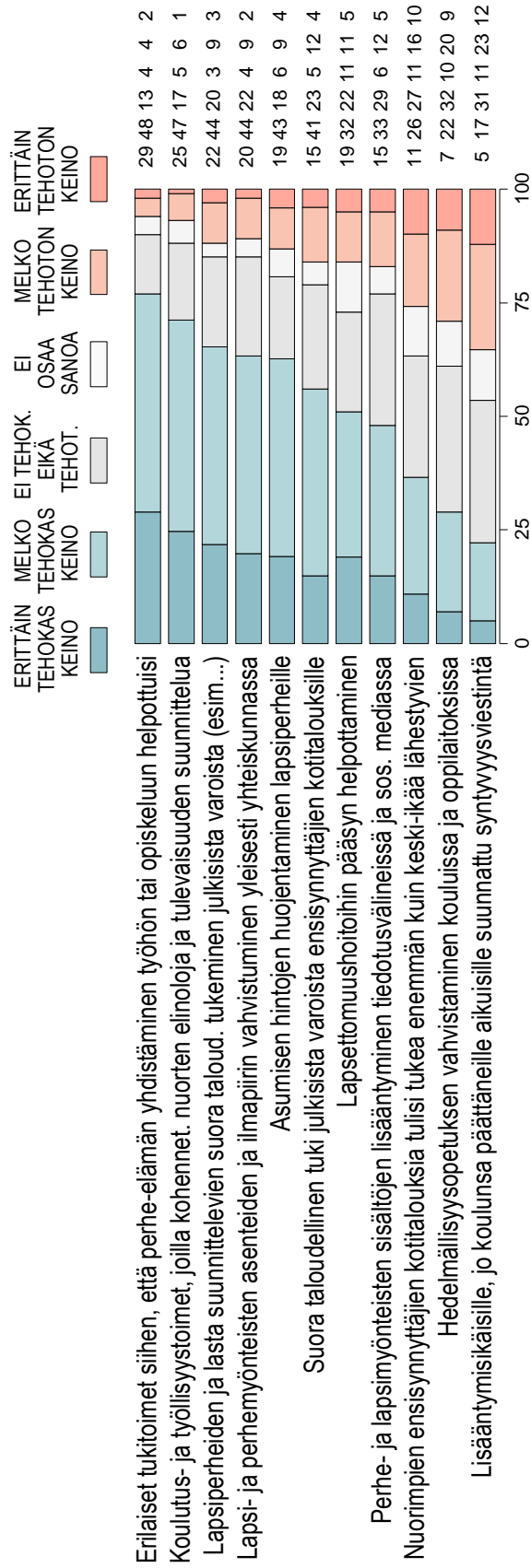
Tutkimuksen toteutus

KAKS – Kunnallissalan kehittämissätiön tutkimuksen toteutti Verian (aiemmin Kantar Public). Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 28.9.–3.10. 2024. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.070. Vastaajat edustavat maamme täysi-ikäistä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Kuvio 5. MITEN TEHOKKAINA TAI TEHOTTOMINA PITÄÄ ERI KEINOJA SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI SUOMESSA (tekstejä osin pelkistetty, %).

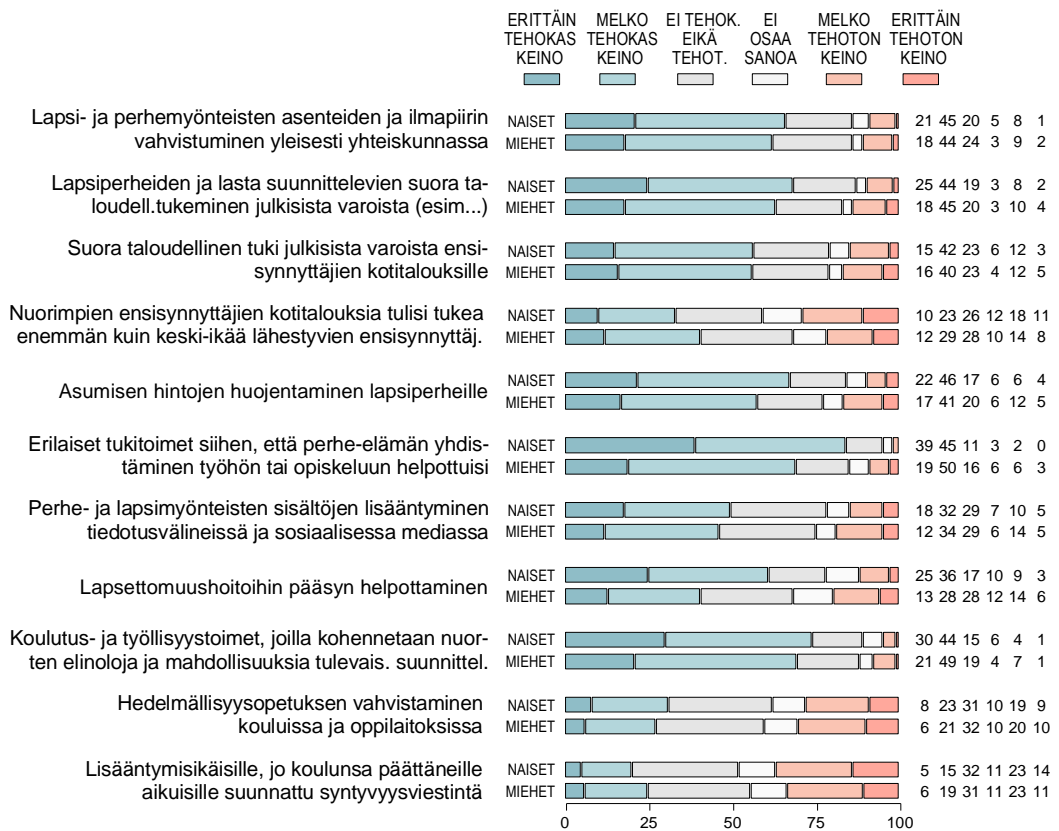

Kuvio 5. MITEN TEHOKKAINA TAI TEHOTOMINA PITÄÄ ERI KEINOJA SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI SUOMESSA
 (tekstejä osin pelkistetty, %).

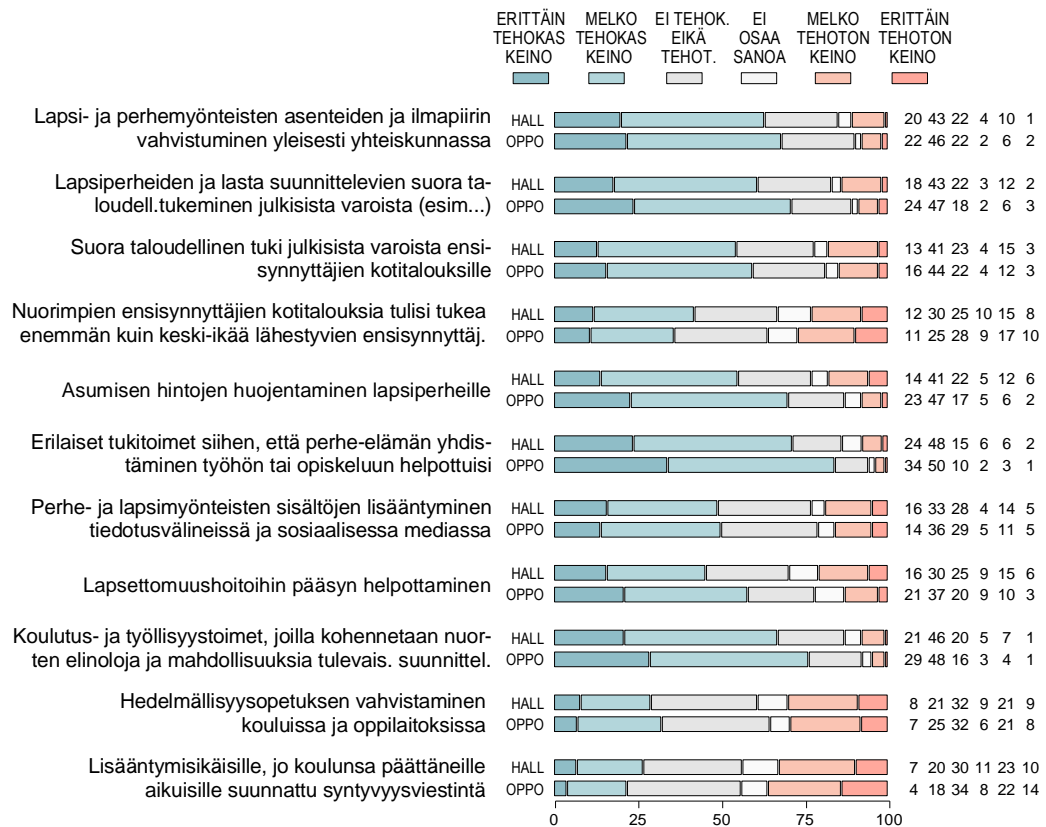
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 5s. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: NAISTEN vs. MIESTEN ARVIOT (tekstejä osin lyhennetty, %).

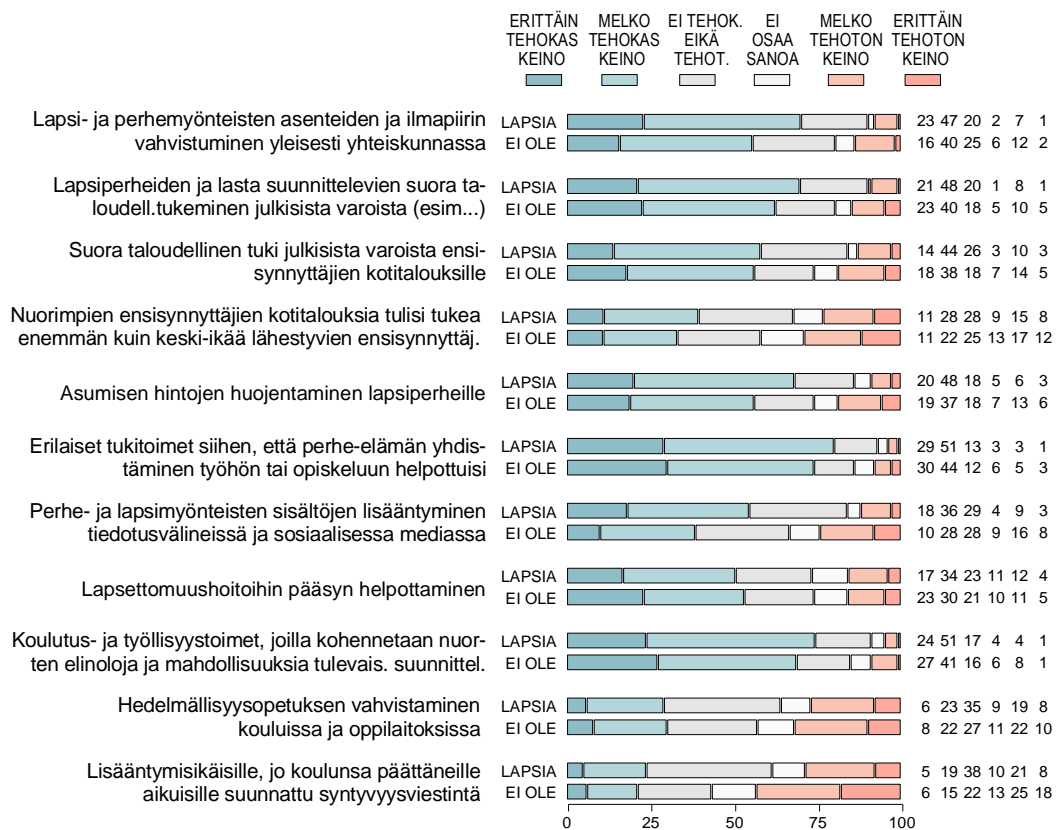
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 5h. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPOSITIOPUOLUEIDEN (OPPO) KANNATTAJIEN ARVIOT (%).

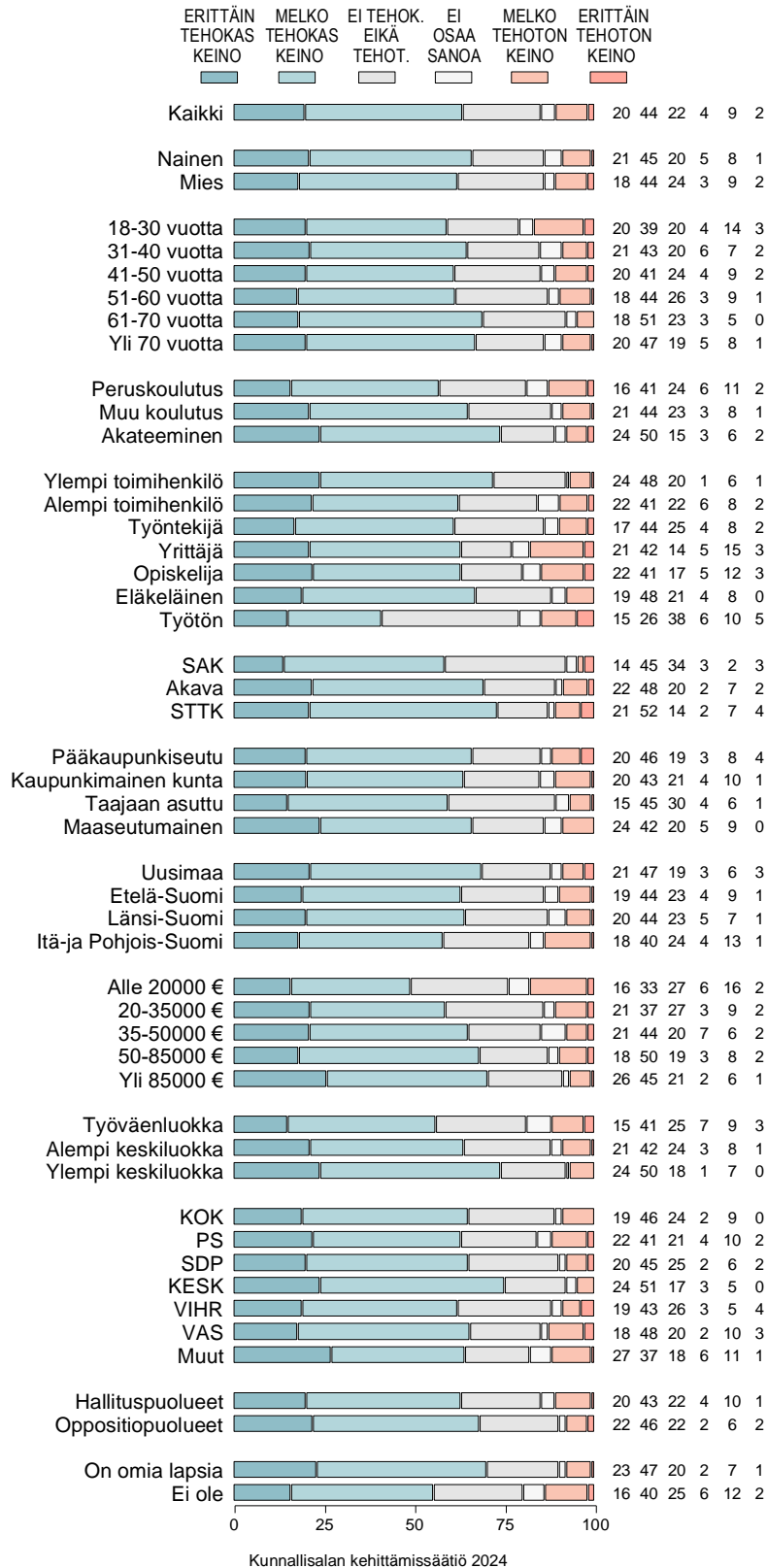
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 5o. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: ARVIOT SEN MUKAAN ONKO ITSELLÄ LAPSIA (tekstejä osin lyhennetty, %).

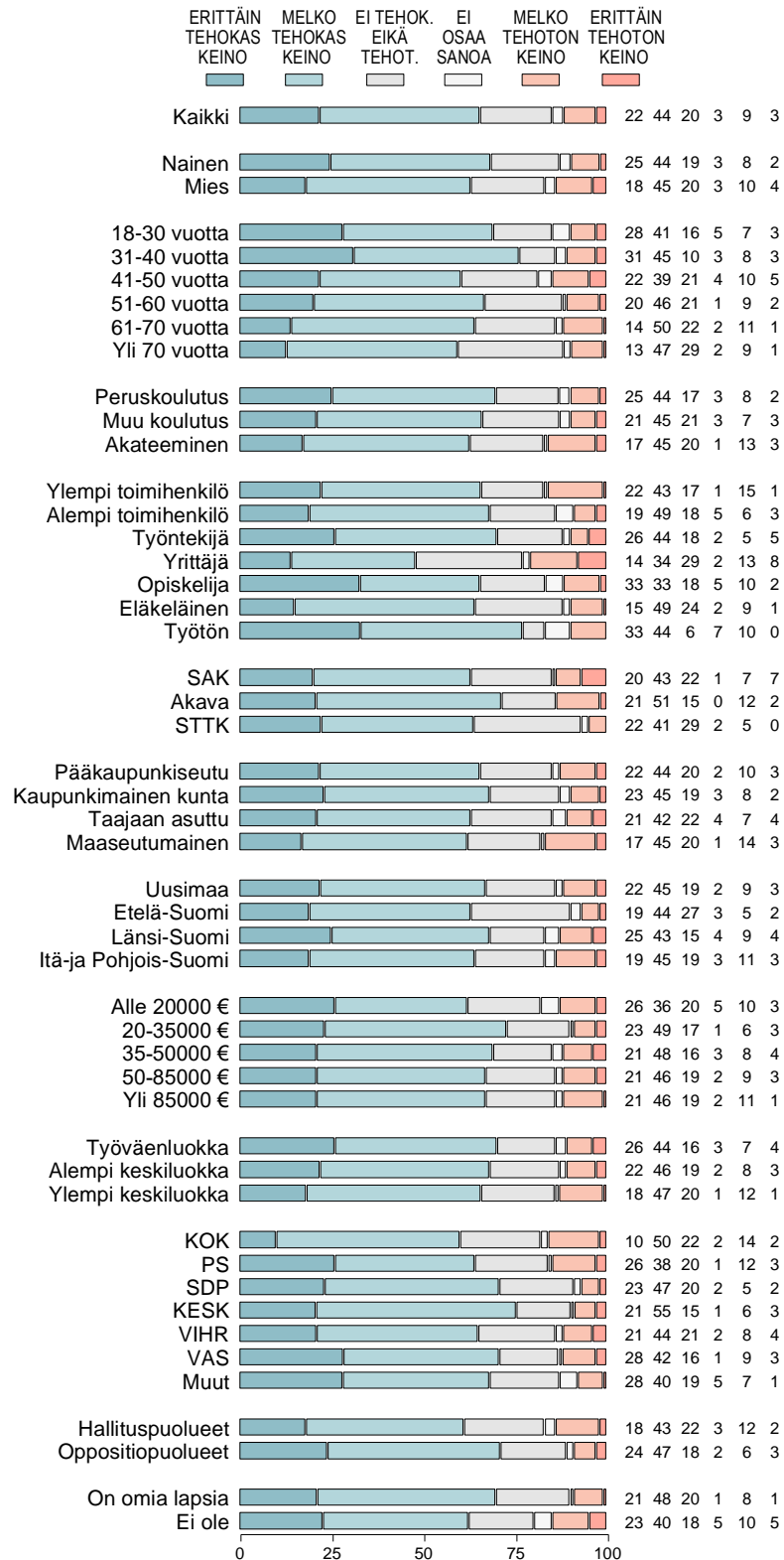

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 5-1. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: LAPSI- JA PERHEMÄNTYÖN ASETEIDEN JA ILMAPIIRIN VAHVISTUMINEN YLEISESTI YHTEISKUNNASSA (%).

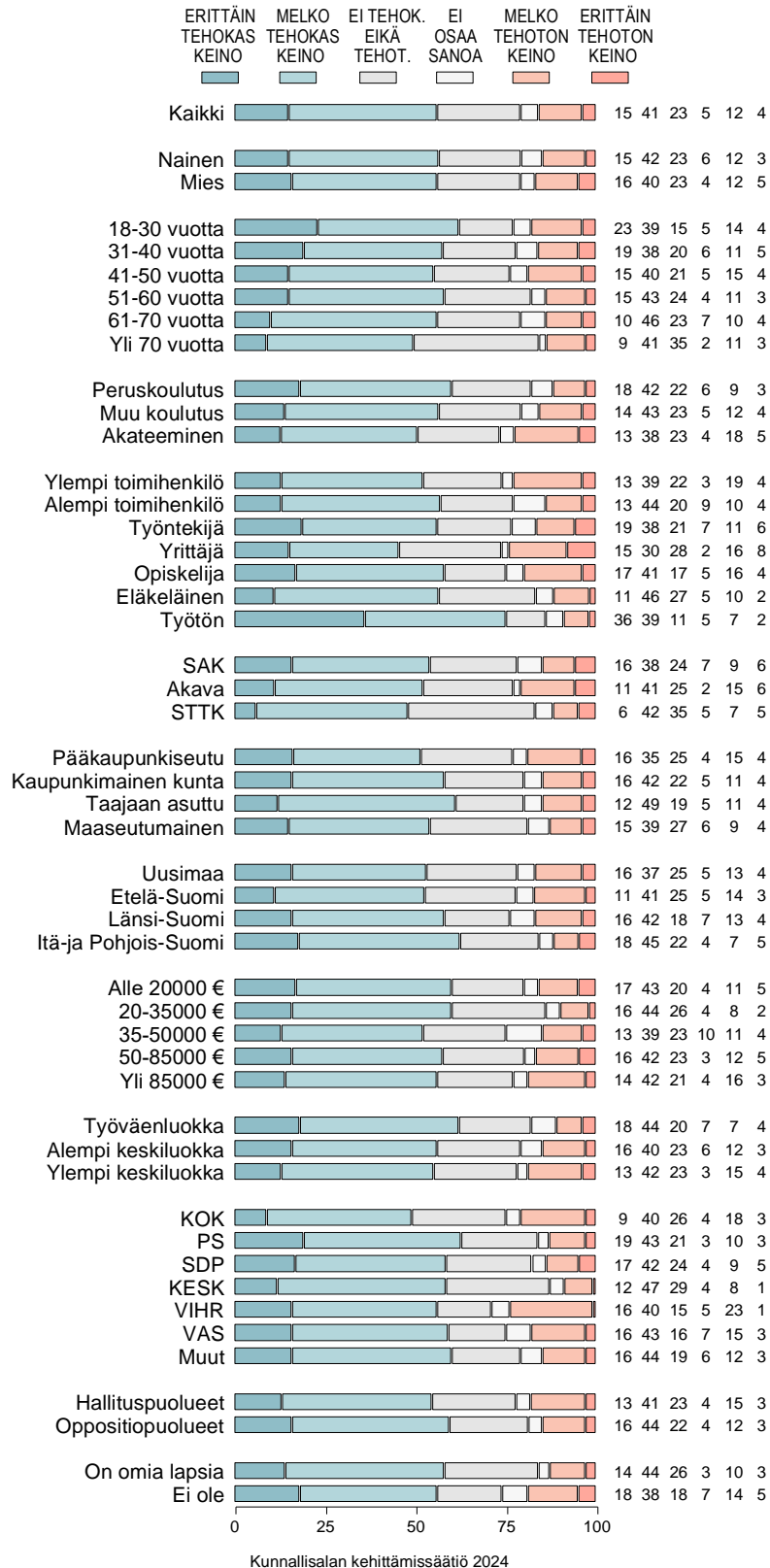

Kuvio 5-2. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: LAPSI-
 PERHEIDEN JA LASTA SUUNNITTELEVIEN SUORA TALOUDEL-
 LINEN TUKEMINEN JULKISISTA VAROISTA (lapsilisien korotus,
 vauvarahat, lapsivähennykset verotuksessa ym.) (%).

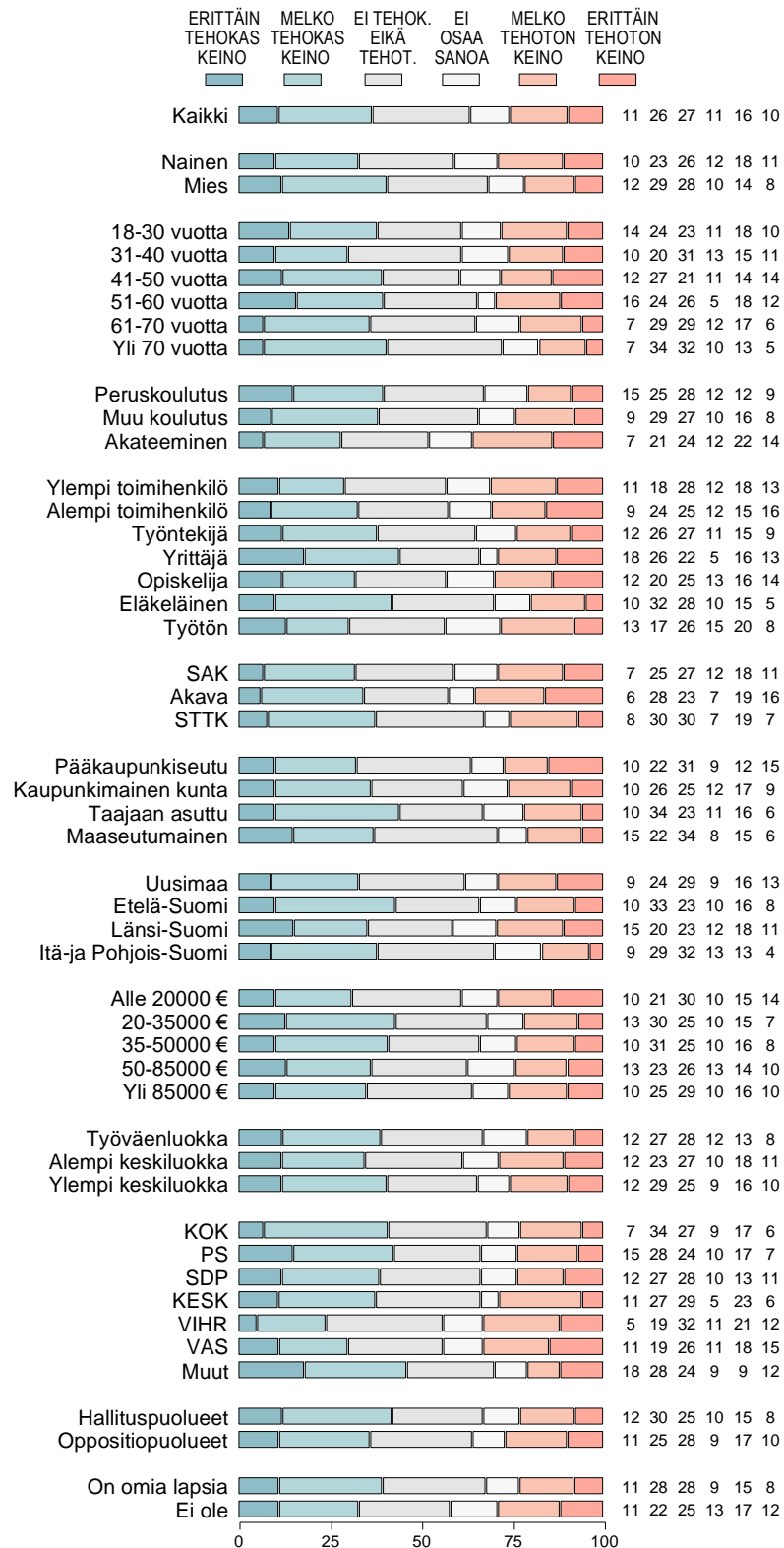

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 5-3. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: SUORA TALOUDELLINEN TUKI JULKISISTA VAROISTA ENSISYNNYTTÄJIEN KOTITALOUKSILLE (%).

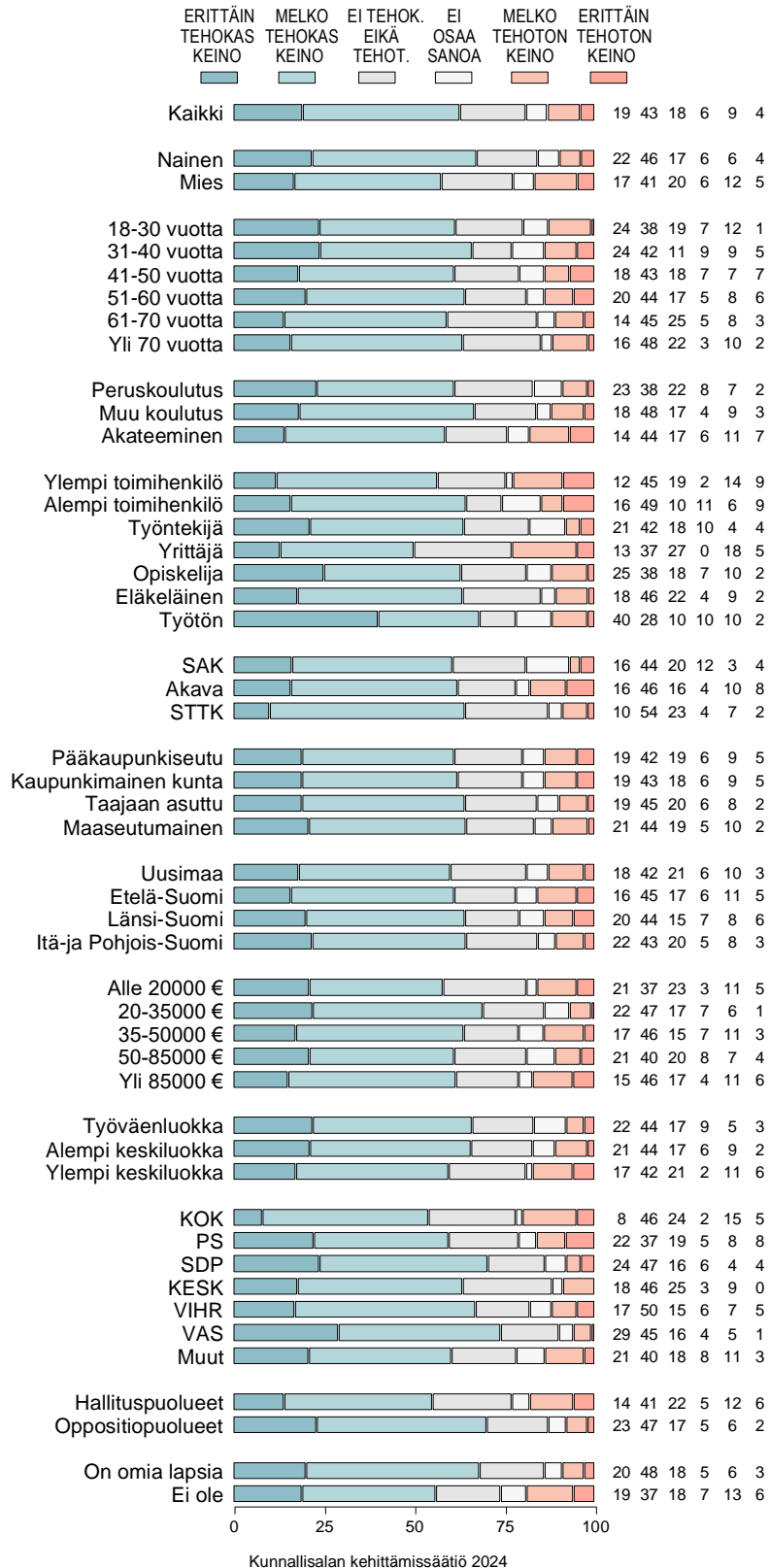

Kuvio 5-4. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: NUORIMPIEN ENSISYNNYTTÄJIEN KOTITALOUKSIA TULISI TUKEA ENEMMÄN KUIN KESKI-ikäÄ LÄHESTYVIEN ENSISYNNYTTÄJIEN KOTITALOUKSIA (%).

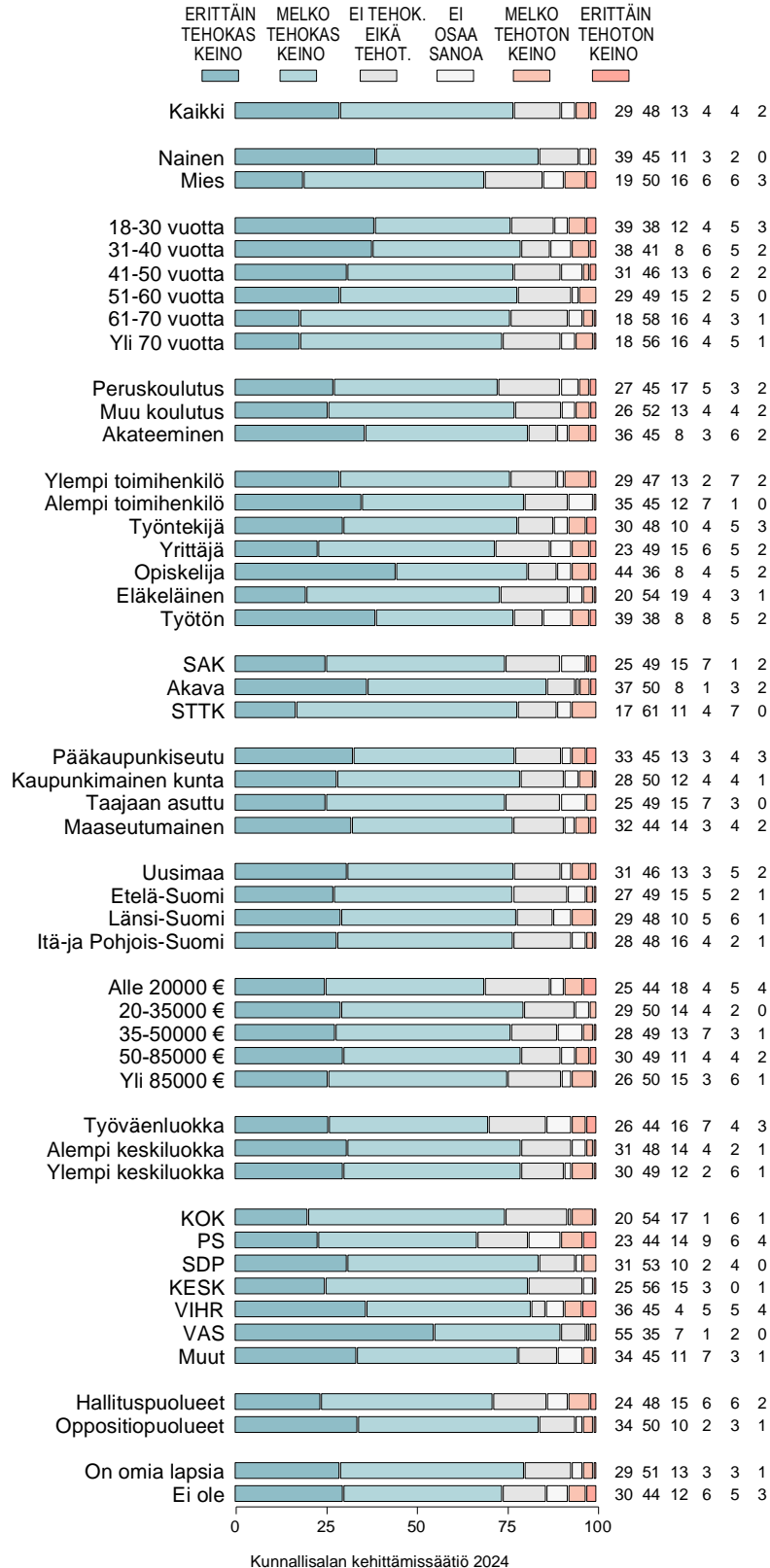

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

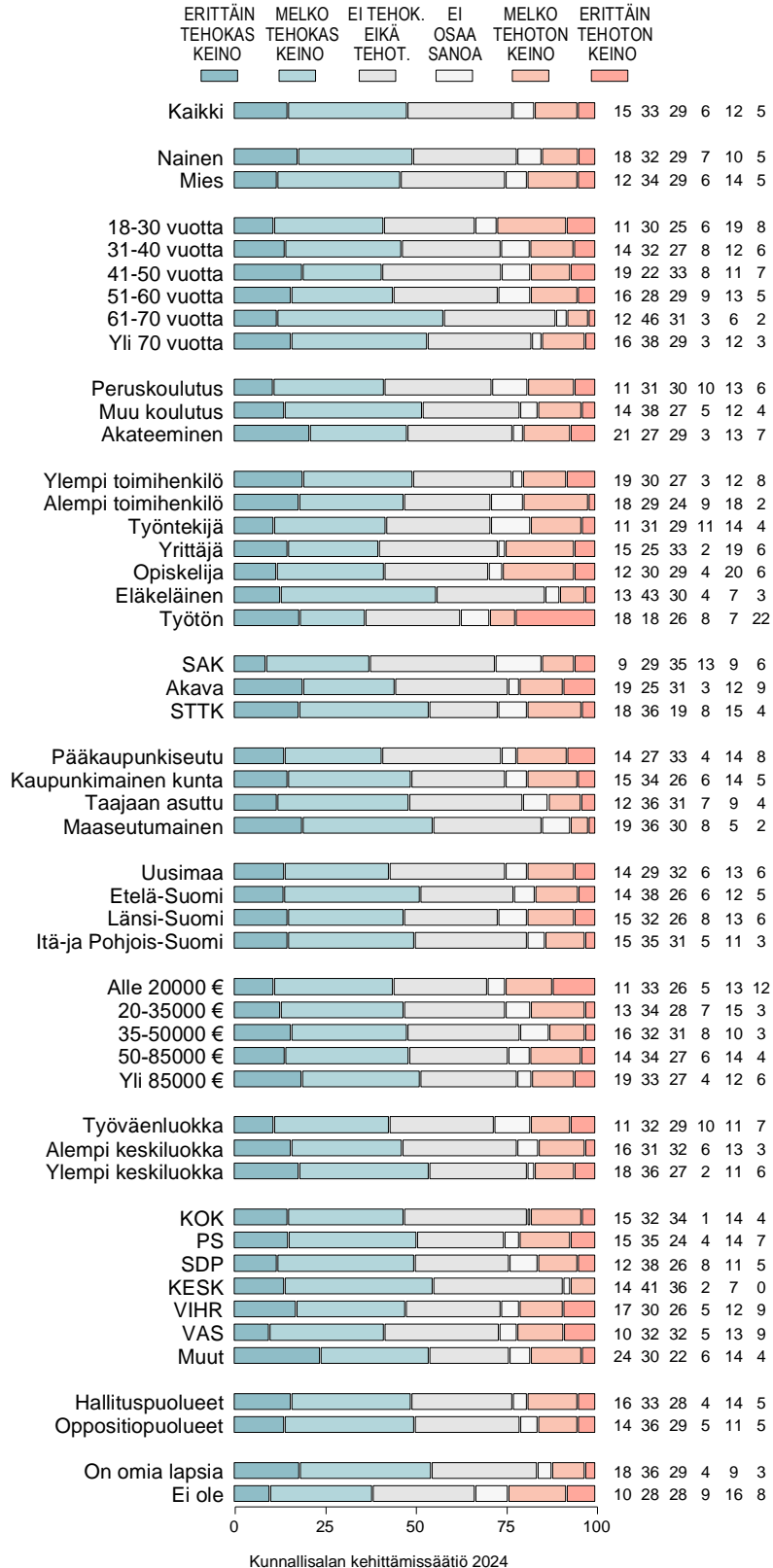
Kuvio 5-5. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: ASUMISEN HINTOJEN HUOJENTAMINEN LAPSIPERHEILLE (%).

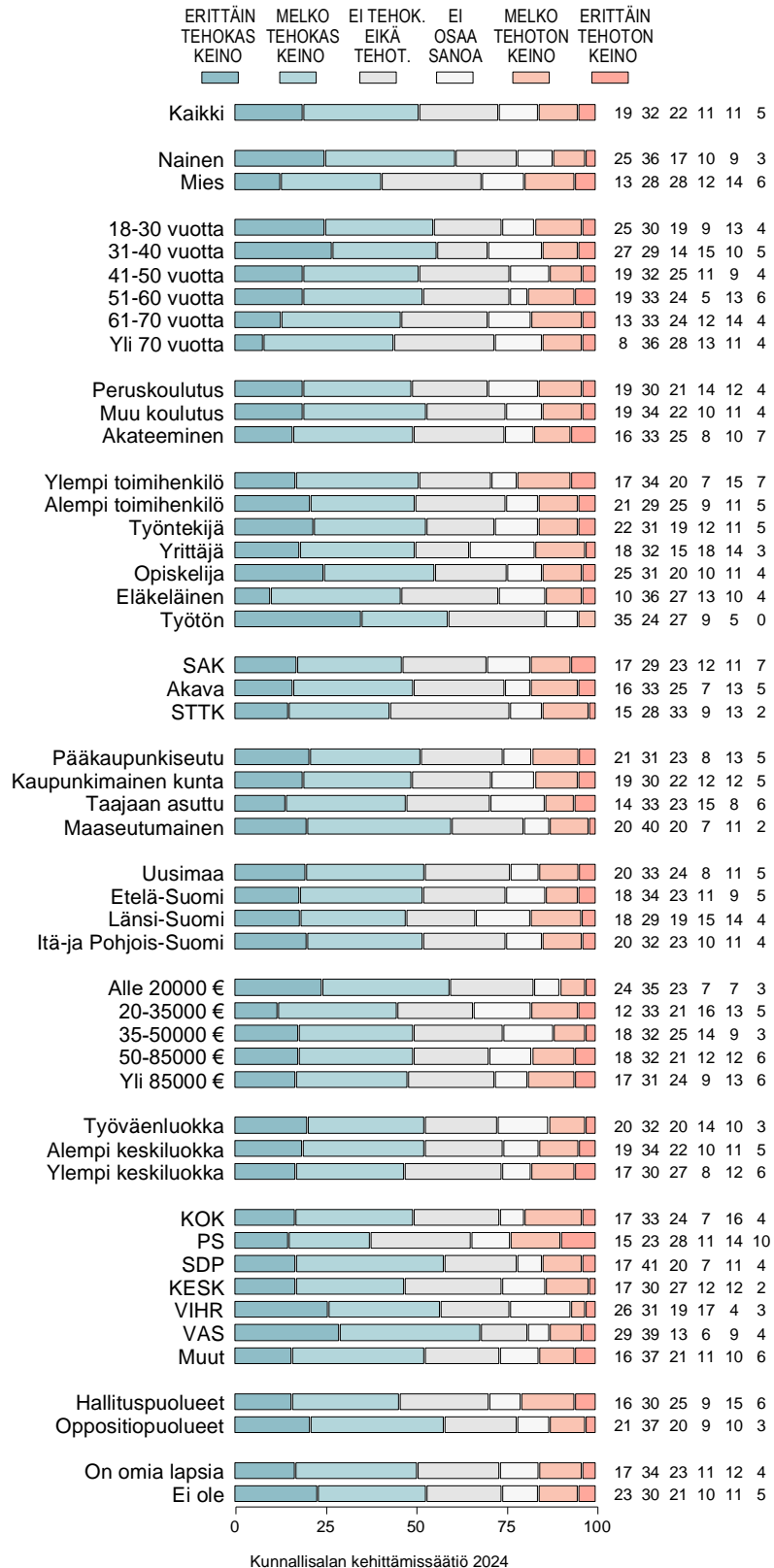

Kuvio 5-6. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: ERILAISET TUKITOIMET SIIHEN, ETTÄ PERHE-ELÄMÄN YHDISTÄMINEN TYÖHÖN TAI OPISKELUUN HELPOTTUISI (%).

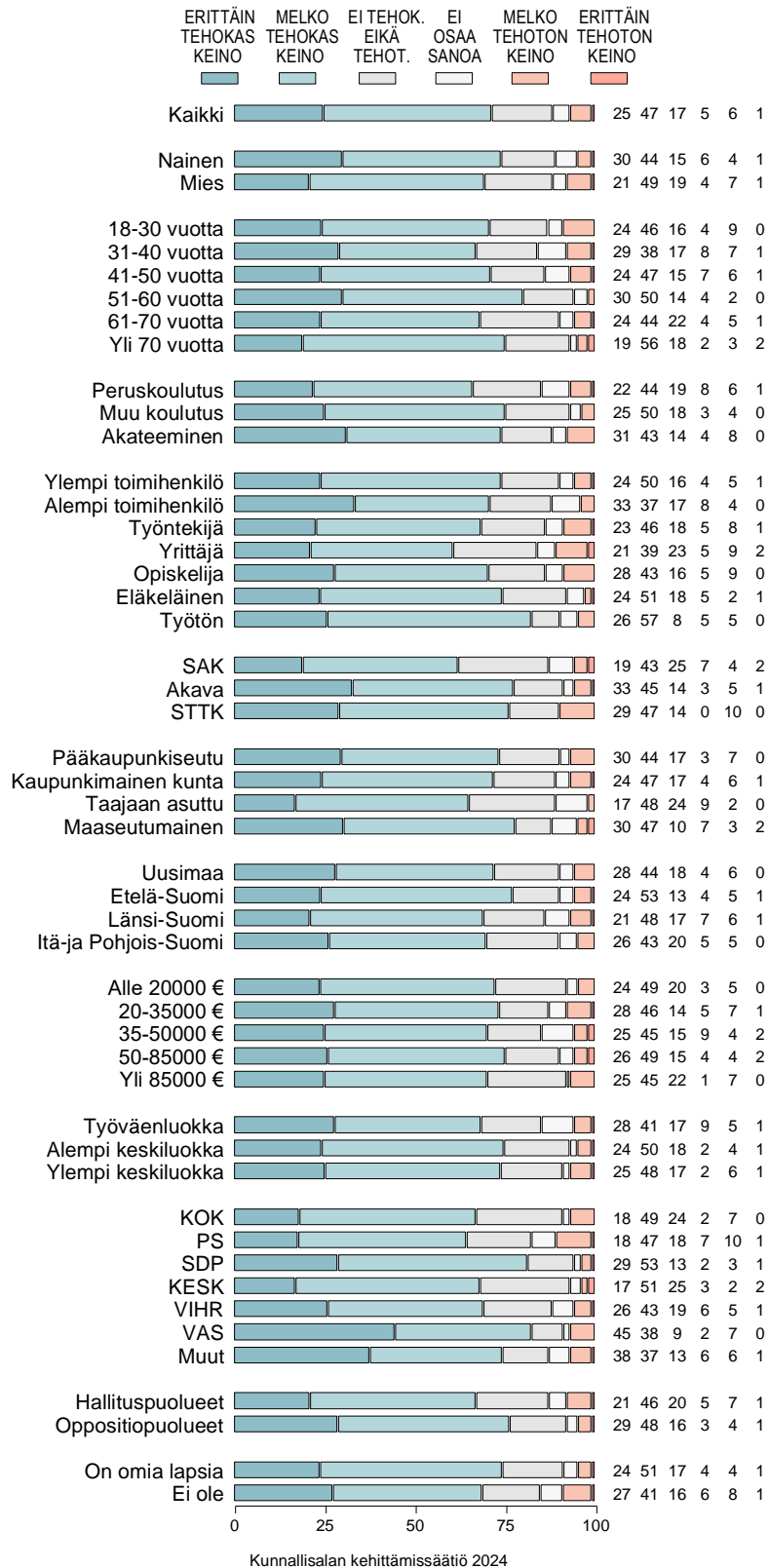

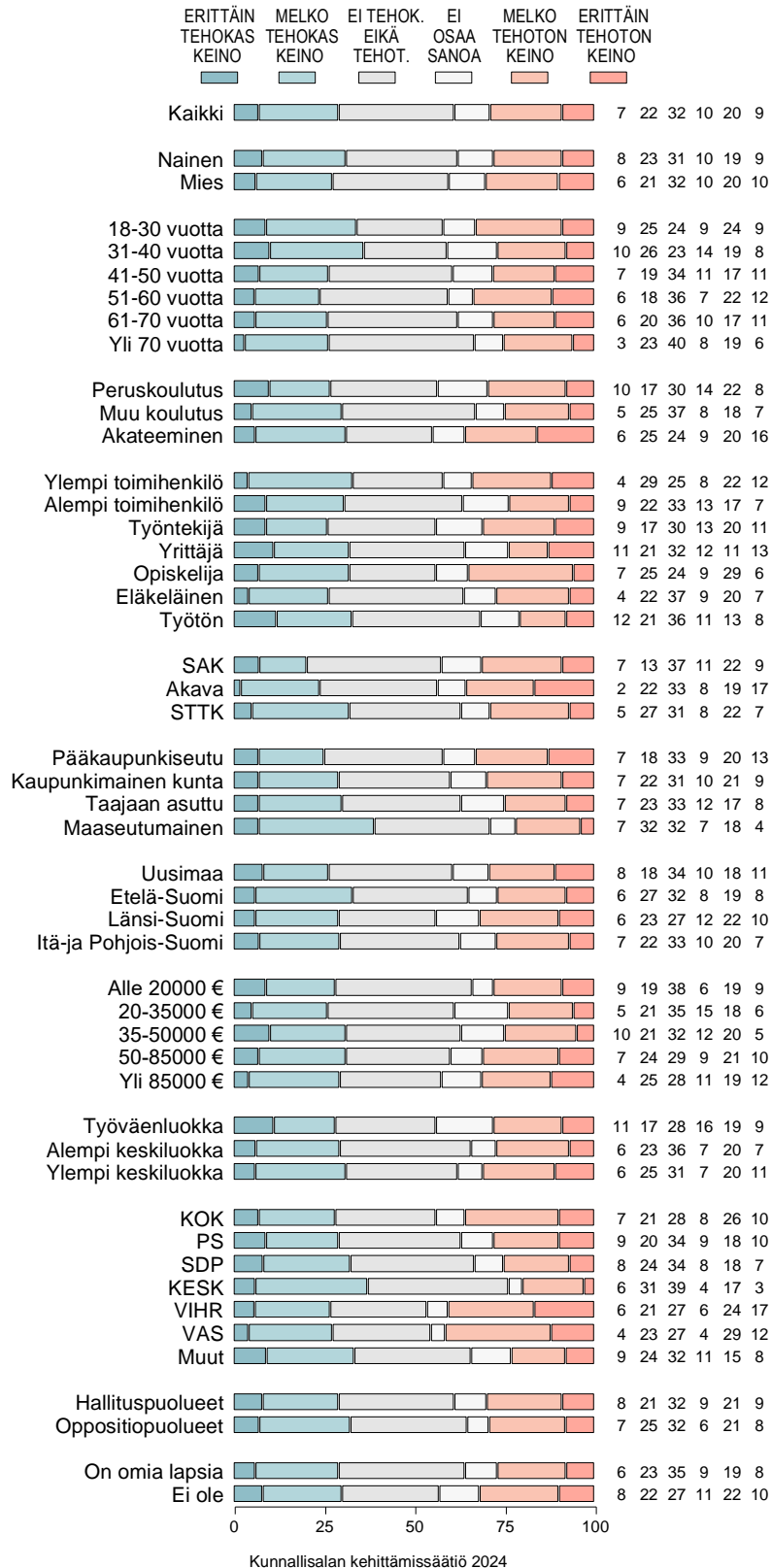
Kuvio 5-7. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: PERHE- JA LAPSIMYÖNTEISTEN SISÄLTÖJEN LISÄÄNTYMINEN TIEDOTUSVÄLINEISSÄ JA SOSIAALISESSA MEDIASSA (%).

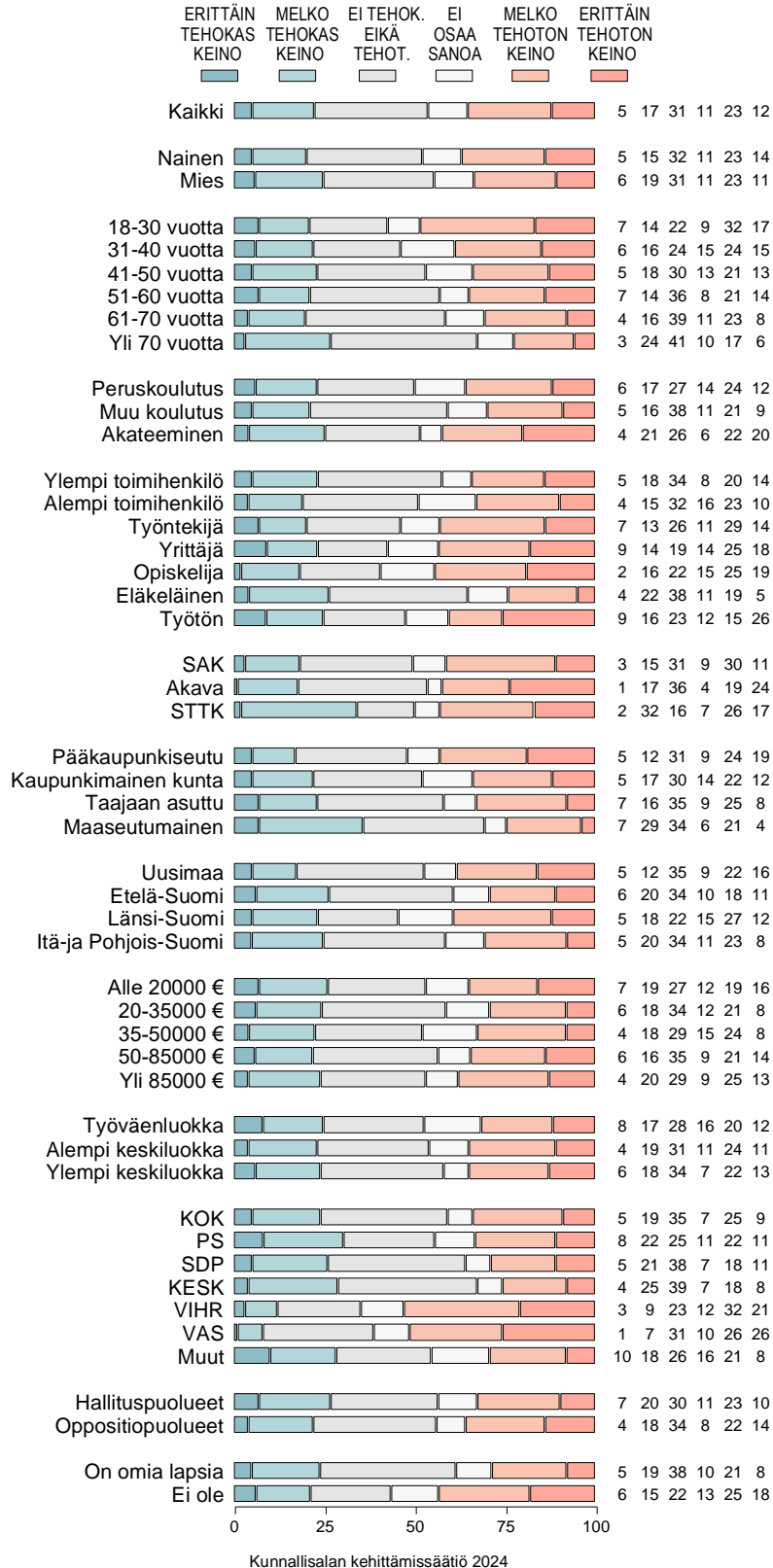
Kuvio 5-8. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: LAPSET-
 TOMUUSHOITOIHIN PÄÄSYN HELPOTTAMINEN (%).

Kuvio 5-9. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: KOULUTUS- JA TYÖLLISYYSTOIMET, JOILLA KOHENNETAAN NUORTEN ELINOLOJA JA MAHDOLLISUUKSIA TULEVAISUUDEN SUUNNITTELUUN PITKÄLLÄ TÄHTÄIMELLÄ (%).

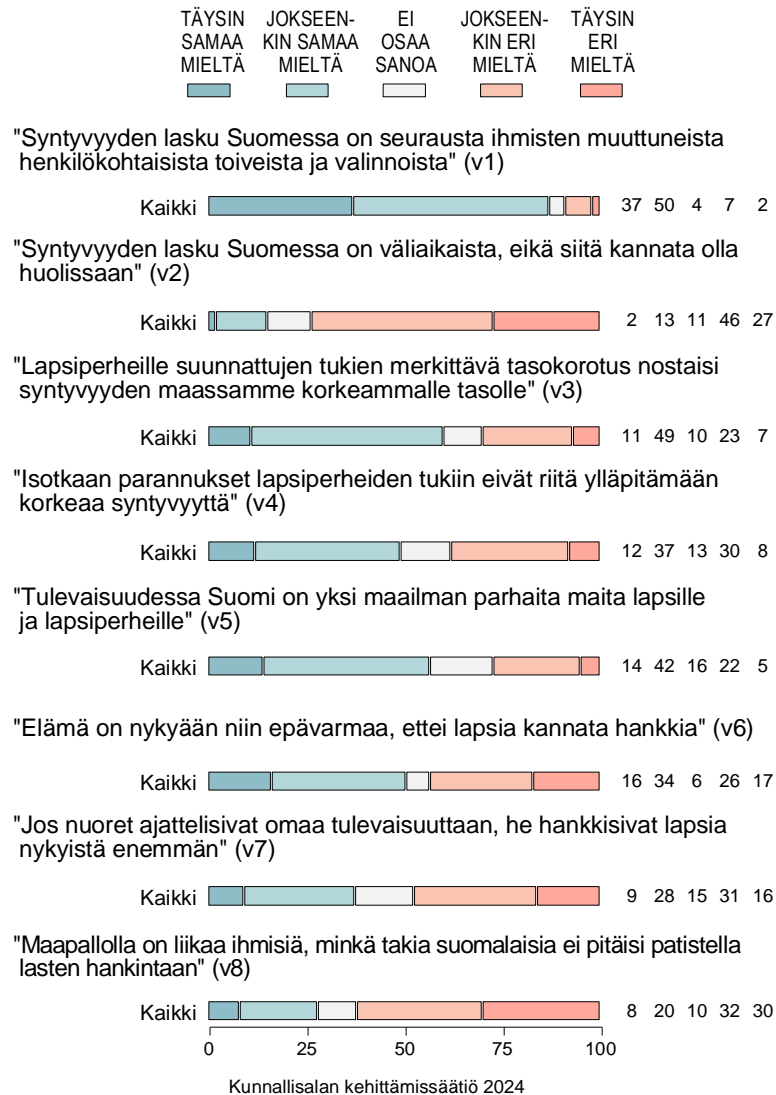

Kuvio 5-10. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: HEDEL-
 MÄLLISYYSOPETUKSEN VAHVISTAMINEN KOULUISSA JA OPPI-
 LAITOKSISSA (%).

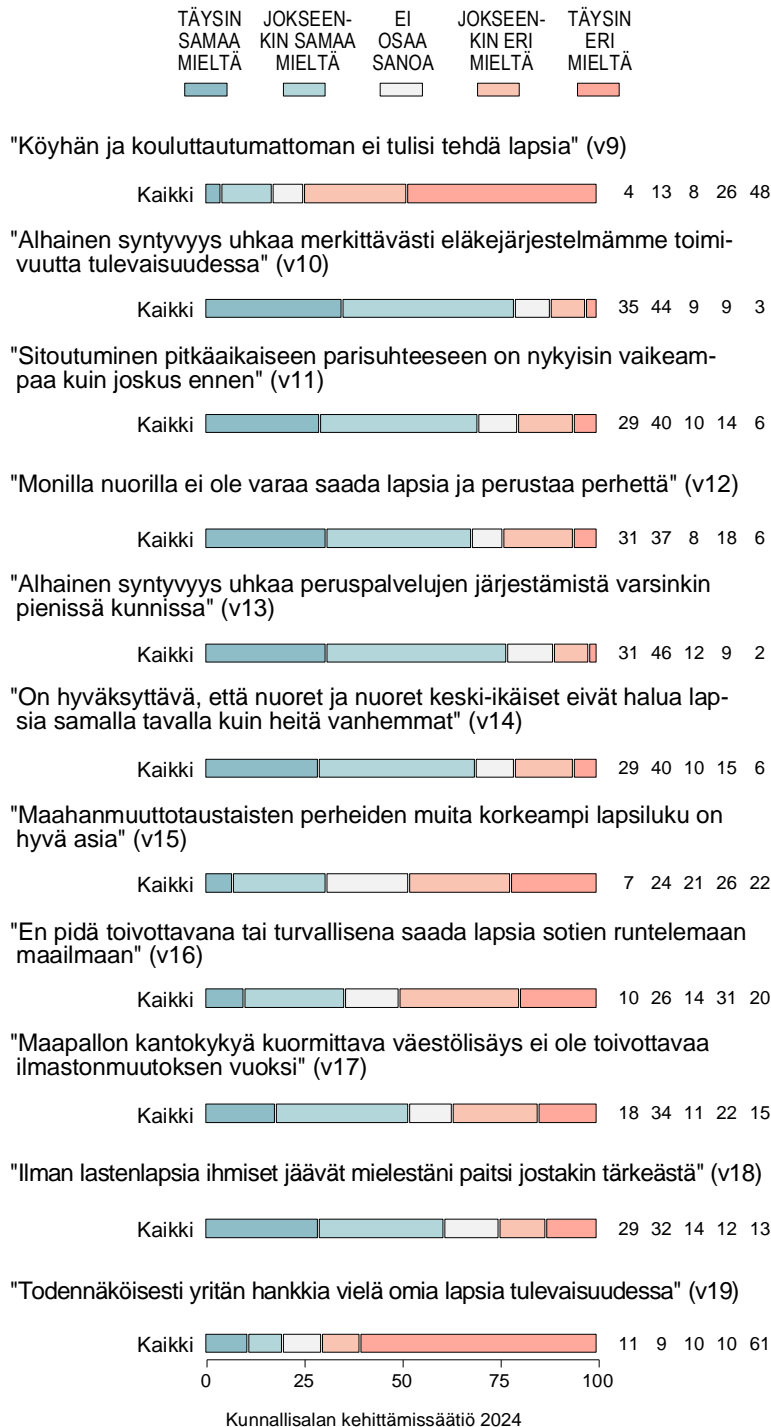
Kuvio 5-11. KEINOT SYNTYVYYDEN VÄHENEMISEN ESTÄMISEKSI: LISÄÄNTYMISIKÄISILLE, JO KOULUNSA PÄÄTTÄNEILLE AIKUISILLE SUUNNATTU SYNTYVYYSVIESTINTÄ (%).

Kuvio 6a. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITÄMIIN (seurantaväittämät, %).

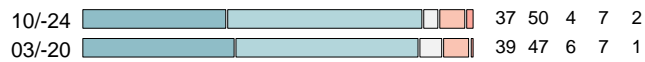
Kuvio 6b. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN (uudet väittämät, %).

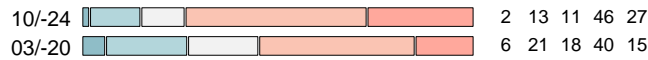
Kuvio 6at. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN KEVÄÄLLÄ 2020 JA SYKSYLLÄ 2024 (seurantaväittämät, %).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ
 JOKSEEN-KIN SAMAA MIELTÄ
 EI OSAA SANOA
 JOKSEEN-KIN ERI MIELTÄ
 TÄYSIN ERI MIELTÄ

"Syntyvyyden lasku Suomessa* on seurausta ihmisten muuttuneista henkilökohtaisista toiveista ja valinnoista" (v1)

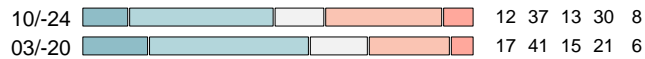
"Syntyvyyden lasku Suomessa on väliaikaista, eikä siitä kannata olla huolissaan" (v2)

"Lapsiperheille suunnattujen tukien merkittävä tasokorotus nostaisi syntyvyyden maassamme korkeammalle tasolle" (v3)

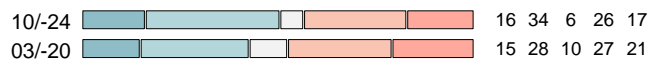
"Isotkaan parannukset lapsiperheiden tukiin eivät riitä ylläpitämään korkeaa syntyvyyttä" (v4)

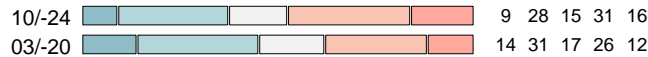
"Tulevaisuudessa Suomi on yksi maailman parhaita maita lapsille ja lapsiperheille" (v5)

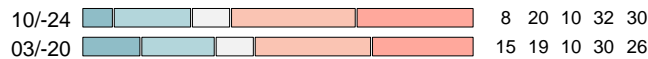
"Elämä on nykyään niin epävarmaa, ettei lapsia kannata hankkia" (v6)

"Jos nuoret ajattelisivat omaa tulevaisuuttaan, he hankkisivat lapsia nykyistä enemmän" (v7)

"Maapallolla on liikaa ihmisiä, minkä takia suomalaisia ei pitäisi patistella lasten hankintaan" (v8)

*Täsmäntävä määre 'Suomessa' lisätty kysymysmuotoon.

0 25 50 75 100

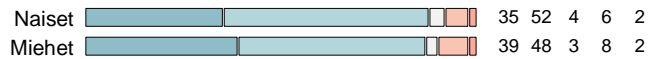
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 6as. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: MIEHET vs: NAISET (seurantaväittämät, %).

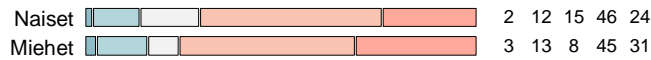
TÄYSIN SAMAA MIELTÄ JOKSEEN-KIN SAMAA MIELTÄ EI OSAA SANOA JOKSEEN-KIN ERI MIELTÄ TÄYSIN ERI MIELTÄ

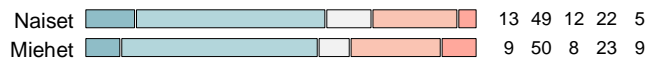
"Syntyvyyden lasku Suomessa on seurausta ihmisten muuttuneista henkilökohtaisista toiveista ja valinnoista" (v1)

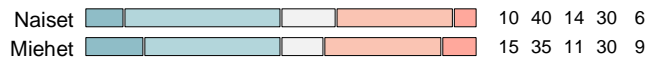
"Syntyvyyden lasku Suomessa on väliaikaista, eikä siitä kannata olla huolissaan" (v2)

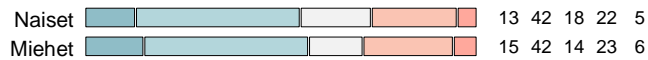
"Lapsiperheille suunnattujen tukien merkittävä tasokorotus nostaisi syntyvyyden maassamme korkeammalle tasolle" (v3)

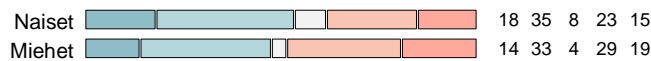
"Isotkaan parannukset lapsiperheiden tukiin eivät riitä ylläpitämään korkeaa syntyvyyttä" (v4)

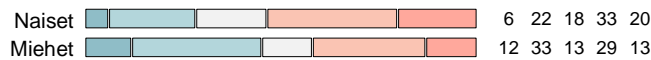
"Tulevaisuudessa Suomi on yksi maailman parhaita maita lapsille ja lapsiperheille" (v5)

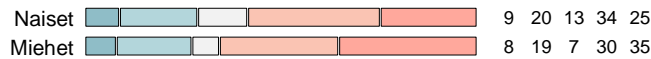
"Elämä on nykyään niin epävarmaa, ettei lapsia kannata hankkia" (v6)

"Jos nuoret ajattelisivat omaa tulevaisuuttaan, he hankkisivat lapsia nykyistä enemmän" (v7)

"Maapallolla on liikaa ihmisiä, minkä takia suomalaisia ei pitäisi patistella lasten hankintaan" (v8)

0 25 50 75 100

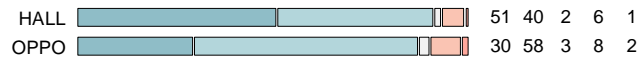
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 6ah. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITÄMIIN: HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs: OPPOSITIOPUOLUEIDEN (OPPO) KANNATTAJAT (seurantaväittämät, %).

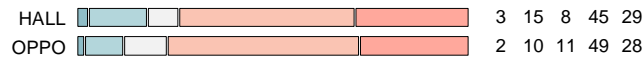
TÄYSIN SAMAA MIELTÄ JOKSEENKIN SAMAA MIELTÄ EI OSAA SANOA JOKSEENKIN ERI MIELTÄ TÄYSIN ERI MIELTÄ

"Syntyvyyden lasku Suomessa on seurausta ihmisten muuttuneista henkilökohtaisista toiveista ja valinnoista" (v1)

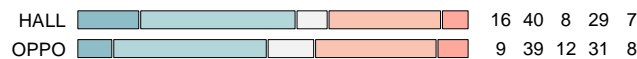
"Syntyvyyden lasku Suomessa on väliaikaista, eikä siitä kannata olla huolissaan" (v2)

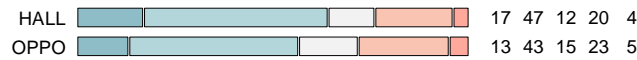
"Lapsiperheille suunnattujen tukien merkittävä tasokorotus nostaisi syntyvyyden maassamme korkeammalle tasolle" (v3)

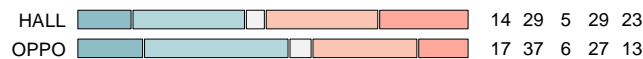
"Isotkaan parannukset lapsiperheiden tukiin eivät riitä ylläpitämään korkeaa syntyvyyttä" (v4)

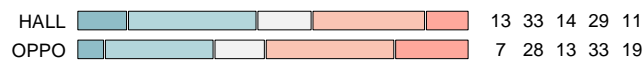
"Tulevaisuudessa Suomi on yksi maailman parhaita maita lapsille ja lapsiperheille" (v5)

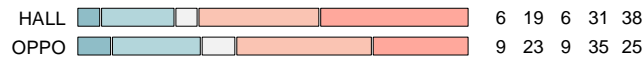
"Elämä on nykyään niin epävarmaa, ettei lapsia kannata hankkia" (v6)

"Jos nuoret ajattelisivat omaa tulevaisuuttaan, he hankkisivat lapsia nykyistä enemmän" (v7)

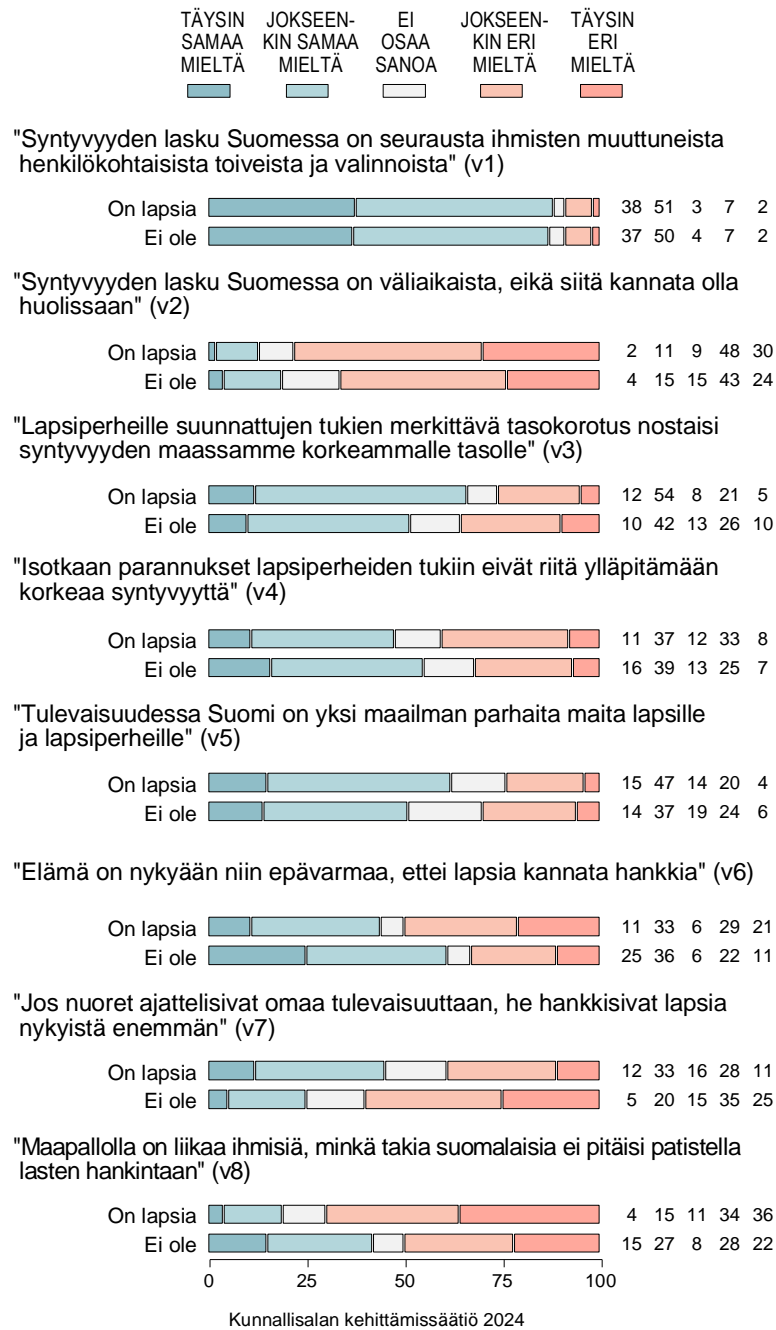
"Maapallolla on liikaa ihmisiä, minkä takia suomalaisia ei pitäisi patistella lasten hankintaan" (v8)

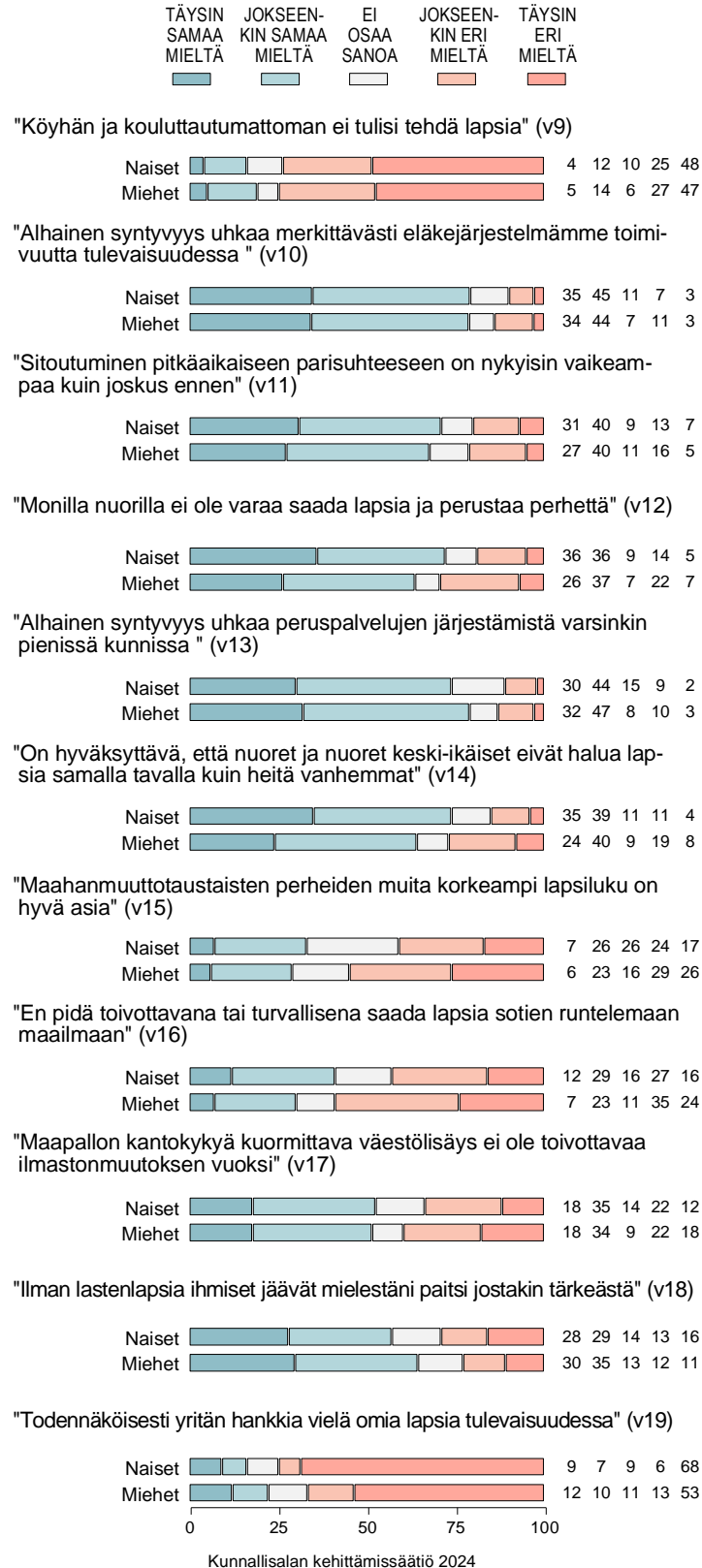
0 25 50 75 100

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 6ao. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN SEN MUKAAN ONKO ITSELLÄ LAPSLIA (seuranta-väittämät, %).

Kuvio 6bs. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: MIEHET vs. NAISET (uudet väittämät, %).

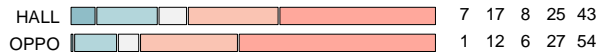

Kuvio 6bh. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPOSITIO-PUOLUEIDEN (OPPO) KANNATTAJAT (uudet väitt., %).

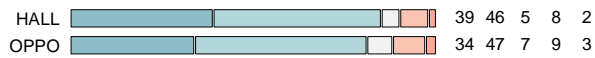
TÄYSIN SAMAA MIELTÄ JOKSEEN-KIN SAMAA MIELTÄ EI OSAA SANOA JOKSEEN-KIN ERI MIELTÄ TÄYSIN ERI MIELTÄ

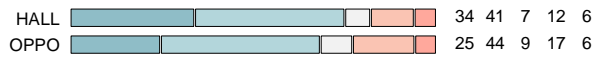
"Köyhän ja kouluttautumattoman ei tulisi tehdä lapsia" (v9)

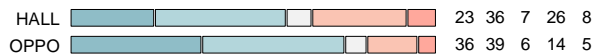
"Alhainen syntyvyys uhkaa merkittävästi eläkejärjestelmämme toimivuutta tulevaisuudessa" (v10)

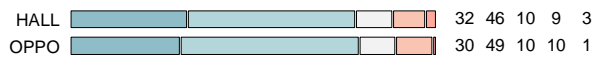
"Sitoutuminen pitkäaikaiseen parisuhteeseen on nykyisin vaikeampaa kuin joskus ennen" (v11)

"Monilla nuorilla ei ole varaa saada lapsia ja perustaa perhettä" (v12)

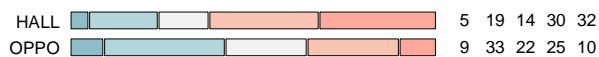
"Alhainen syntyvyys uhkaa peruspalvelujen järjestämistä varsinkin pienissä kunnissa" (v13)

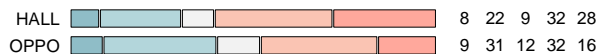
"On hyväksyttävä, että nuoret ja nuoret keski-ikäiset eivät halua lapsia samalla tavalla kuin heitä vanhemmat" (v14)

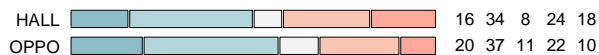
"Maahanmuuttotaustaisten perheiden muita korkeampi lapsiluku on hyvä asia" (v15)

"En pidä toivottavana tai turvallisena saada lapsia sotien runtelemaan maailmaan" (v16)

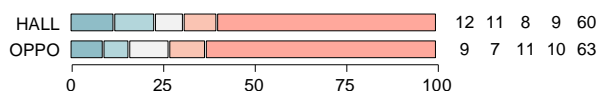
"Maapallon kantokykyä kuormittava väestölisäys ei ole toivottavaa ilmastonmuutoksen vuoksi" (v17)

"Ilman lastenlapsia ihmiset jäävät mielestäni paitsi jostakin tärkeästä" (v18)

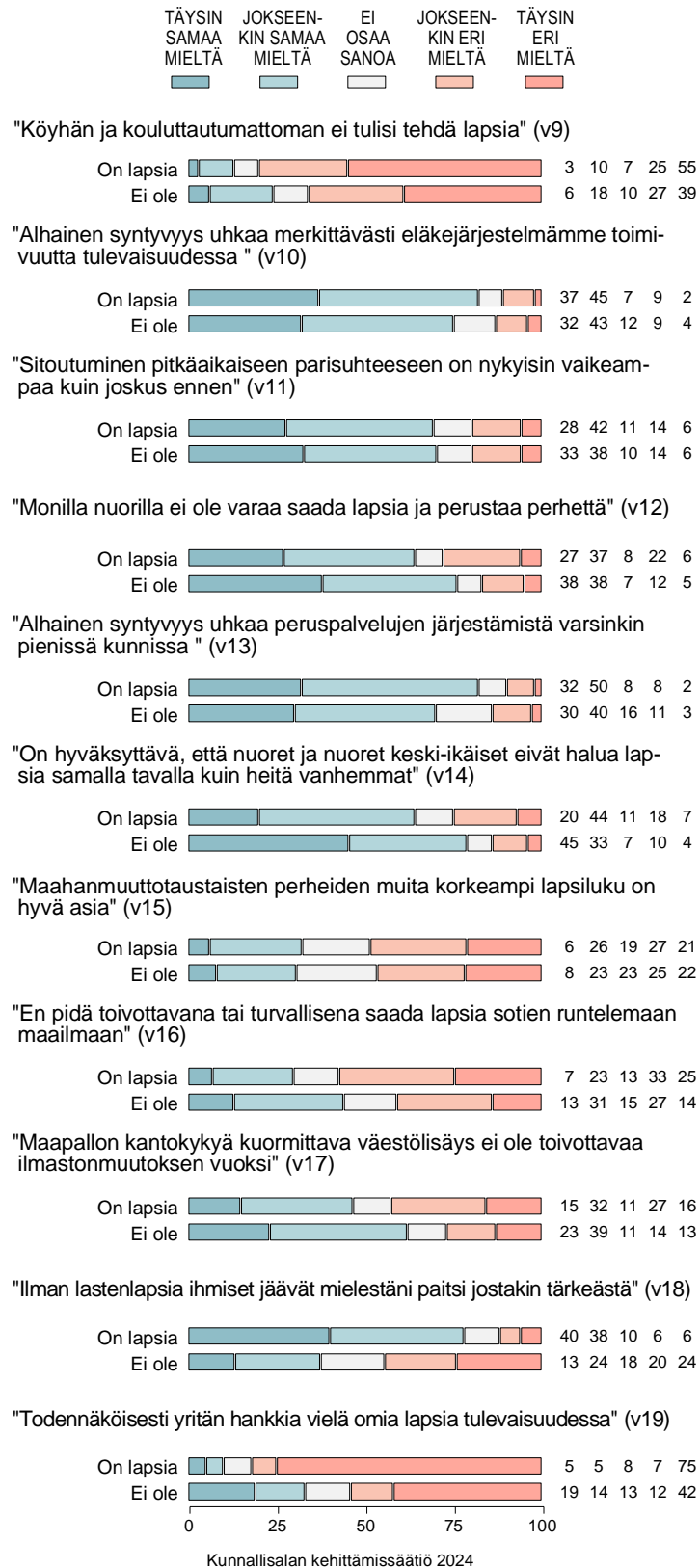
"Todennäköisesti yritän hankkia vielä omia lapsia tulevaisuudessa" (v19)

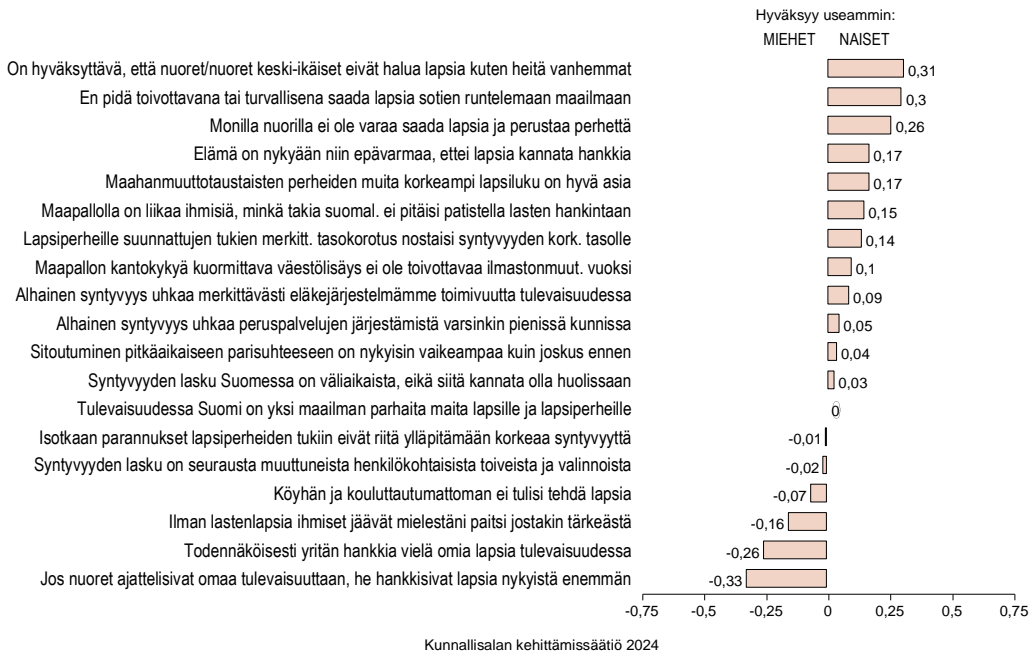
0 25 50 75 100

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

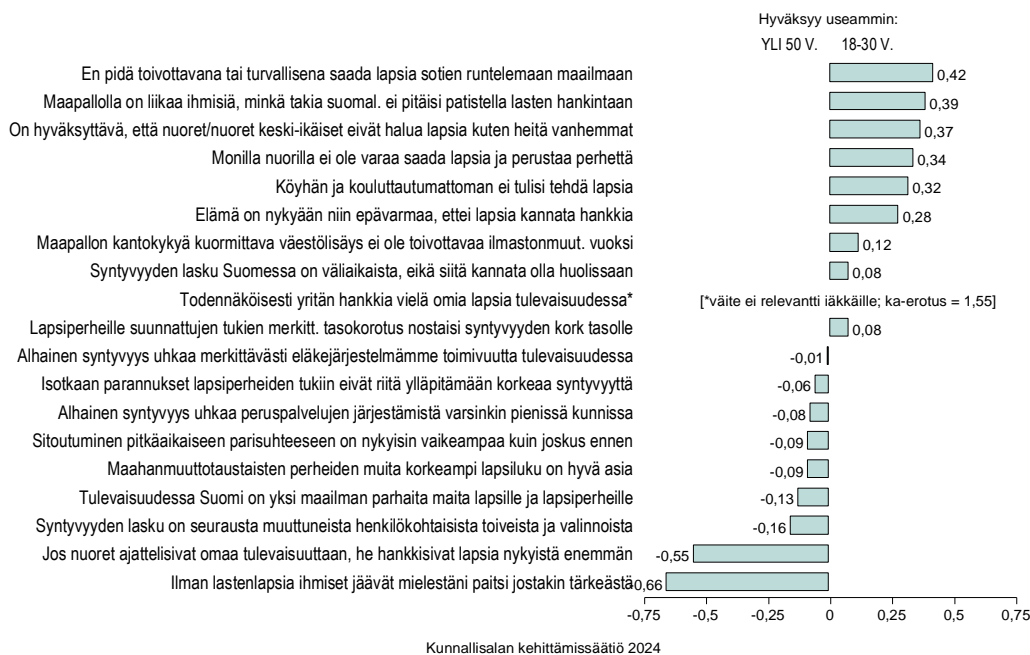
Kuvio 6bo. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTE-
 MIIN SEN MUKAAN ONKO ITSELLÄ LAPSLIA (uudet väitt., %).

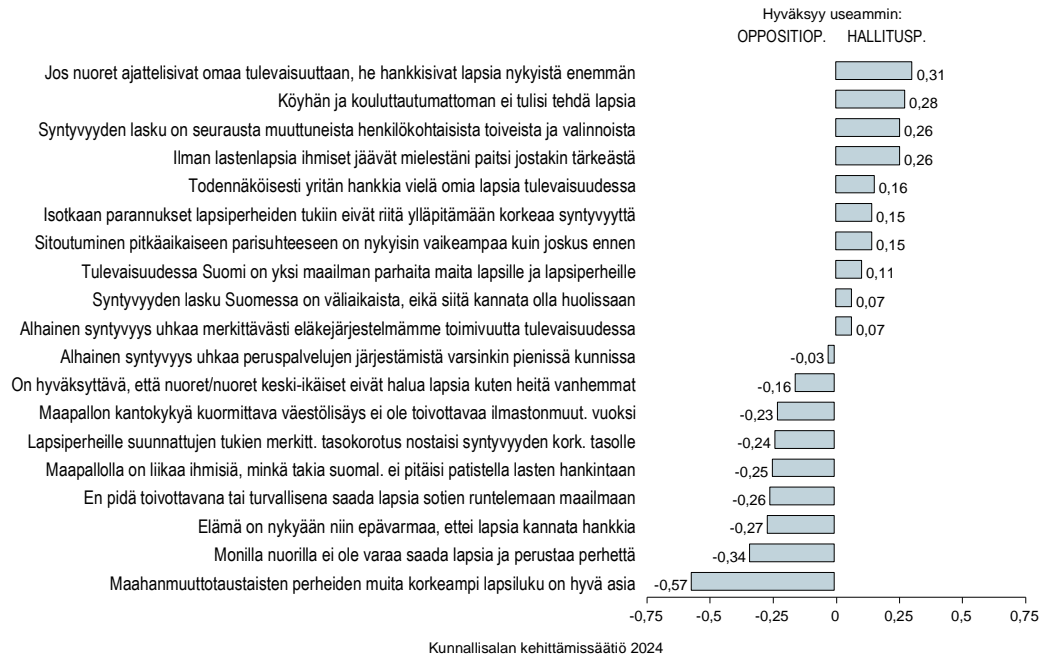
Kuvio 6sx. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: NAISTEN JA MIESTEN NÄKEMYSTEN EROT (tekstejä osin lyhennetty, asteikkokeskiarvojen erotukset).

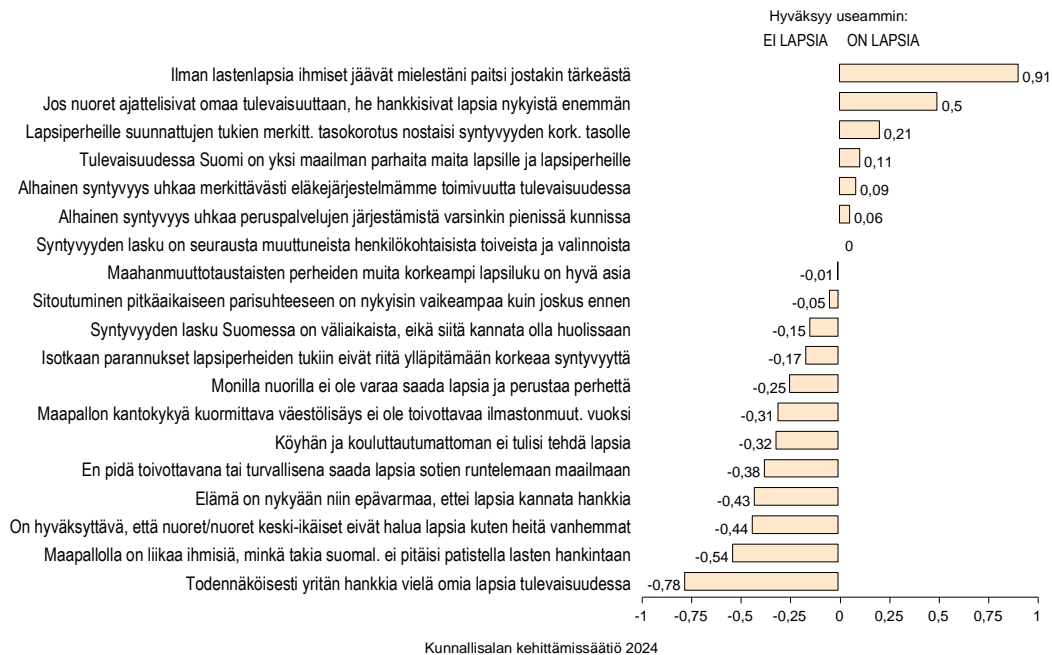
Kuvio 6ix. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: 18-30 -VUOTIAIDEN JA YLI 50-VUOTIAIDEN NÄKEMYSEROT (tekstejä osin lyhennetty, asteikkokeskiarvojen erotukset).

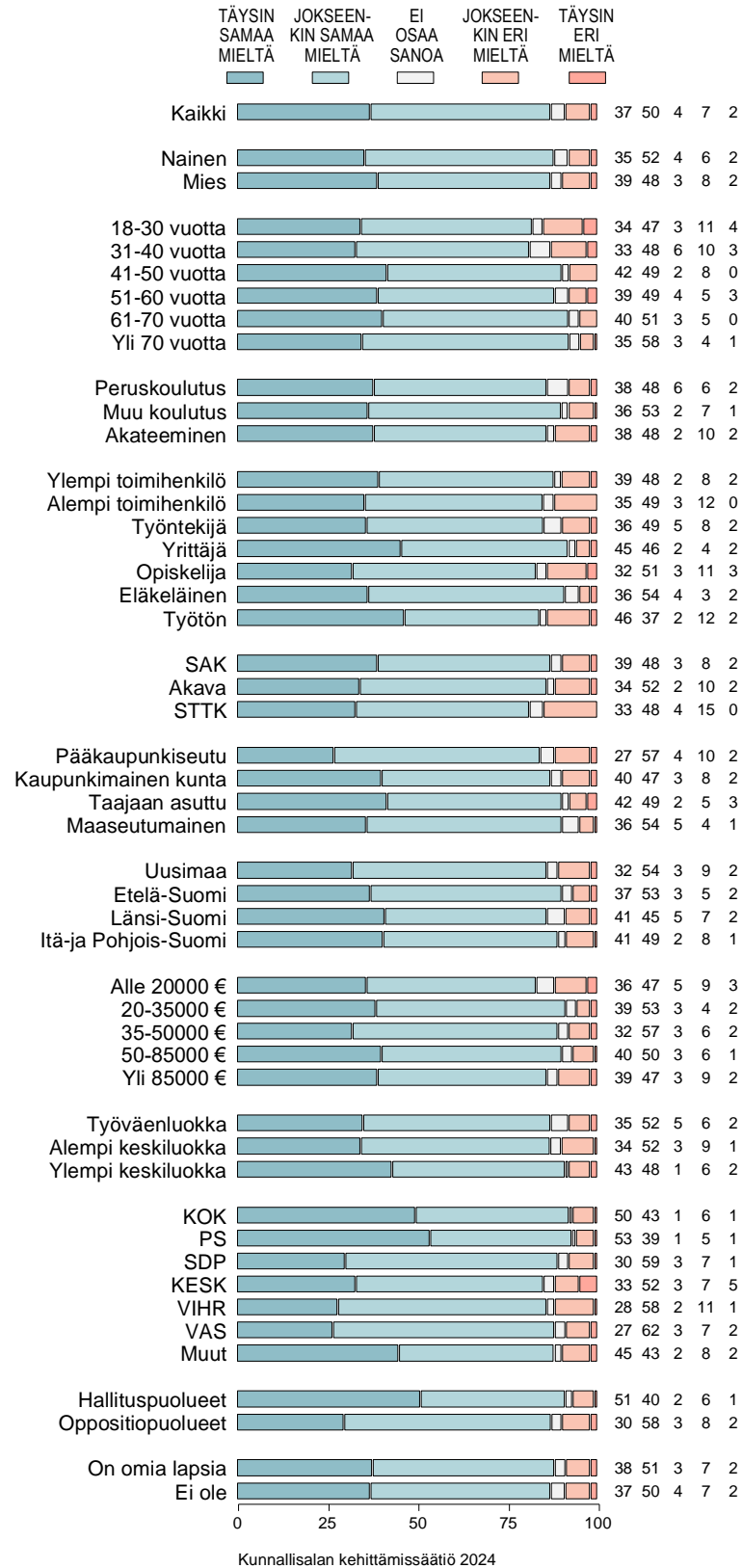
Kuvio 6hx. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: HALLITUSPUOLUEIDEN vs: OPPOSITIOPUOLUEIDEN KANNATTAJAT (tekstejä osin lyhennetty, asteikkokeskiarvojen erotukset).

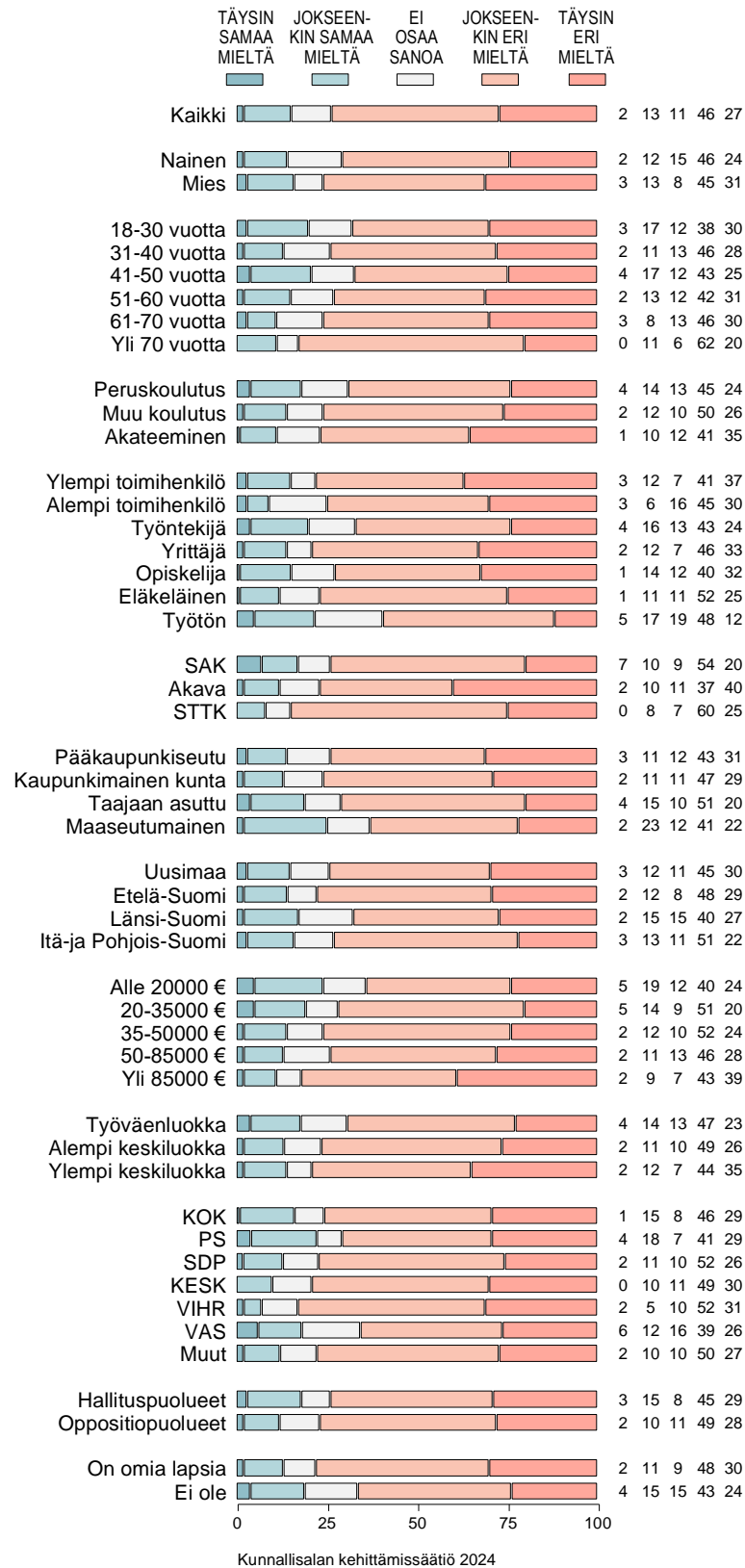
Kuvio 6ox. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN SEN MUKAAN ONKO ITSELLÄ LAPSIA (tekstejä osin lyhennetty, asteikkokeskiarvojen erotukset).

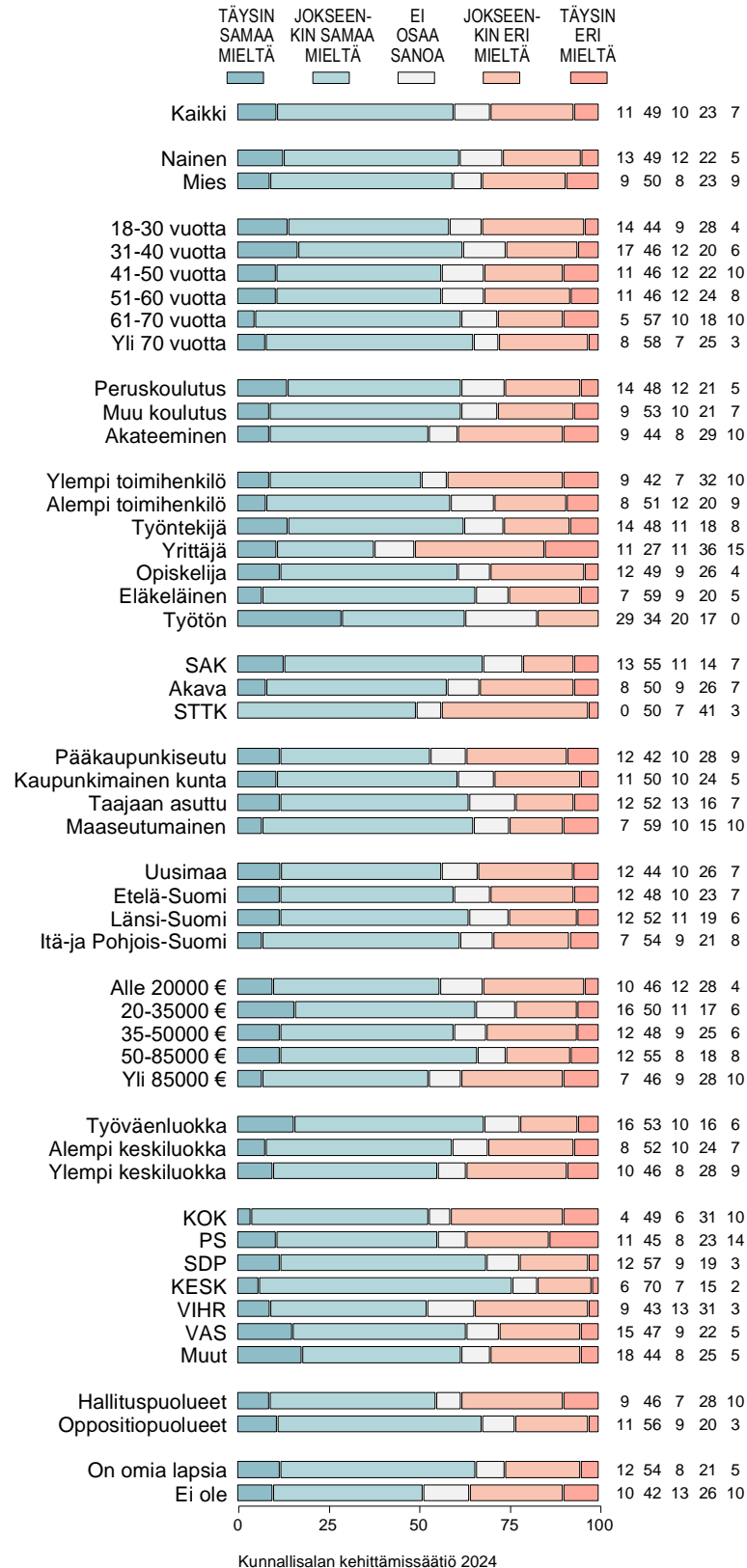
Kuvio 6-1. "Syntyvyyden lasku Suomessa on seurausta ihmisten muutuneista henkilökohtaisista toiveista ja valinnoista" (%).

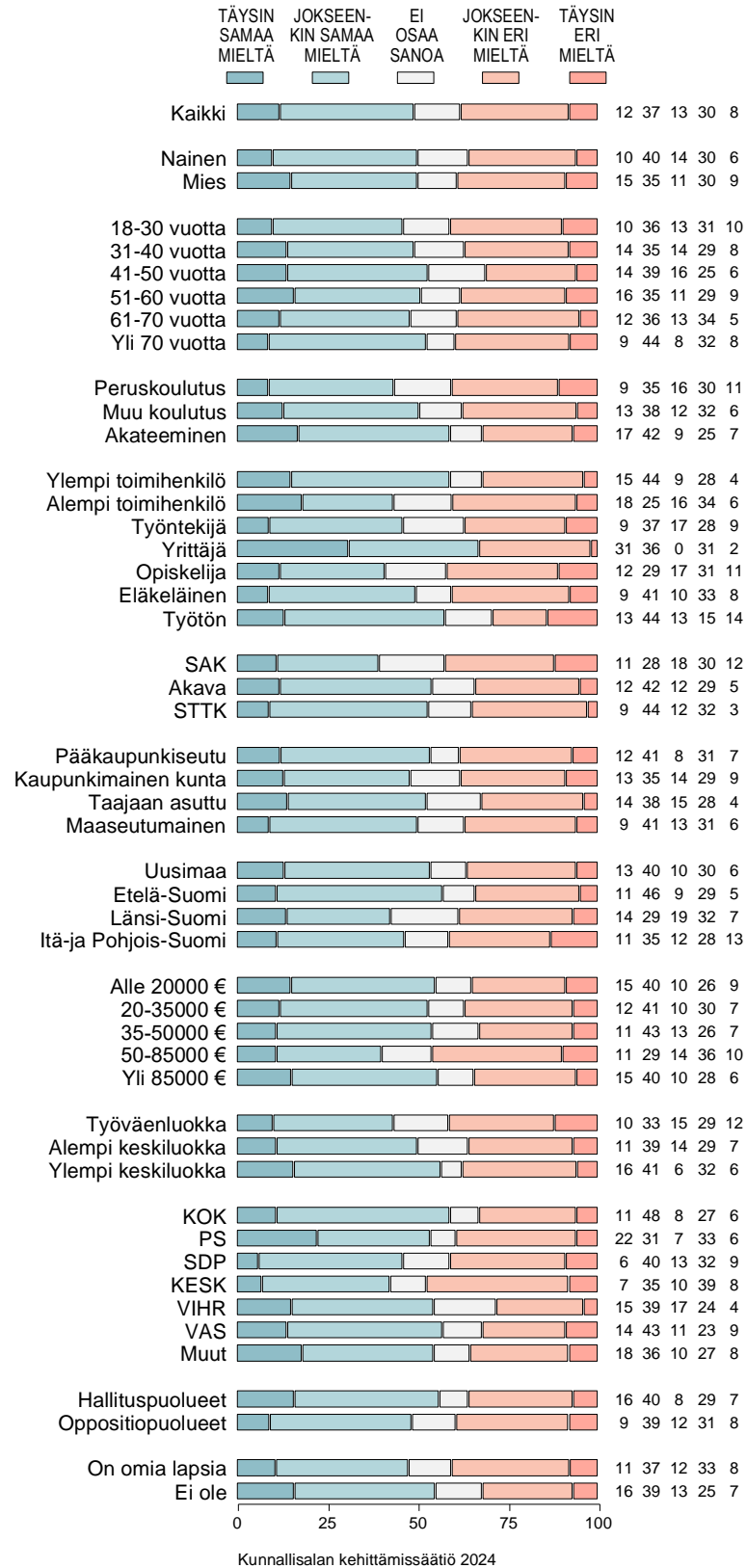
Kuvio 6-2. "Syntyvyyden lasku Suomessa on väliaikaista, eikä siitä kannata olla huolissaan" (%).

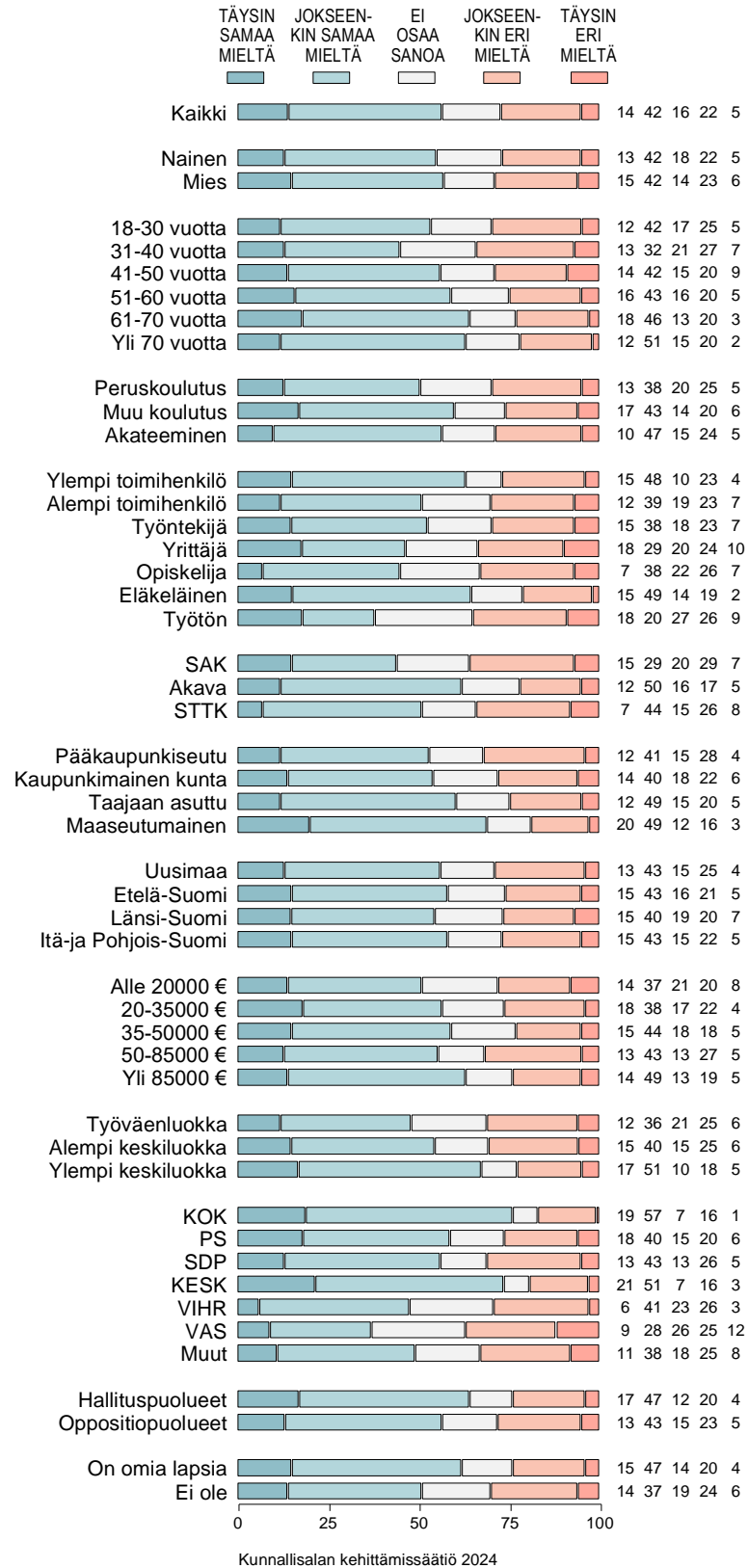
Kuvio 6-3. "Lapsiperheille suunnattujen tukien merkittävä tasokorotus nostaisi syntyvyyden maassamme korkeammalle tasolle" (%).

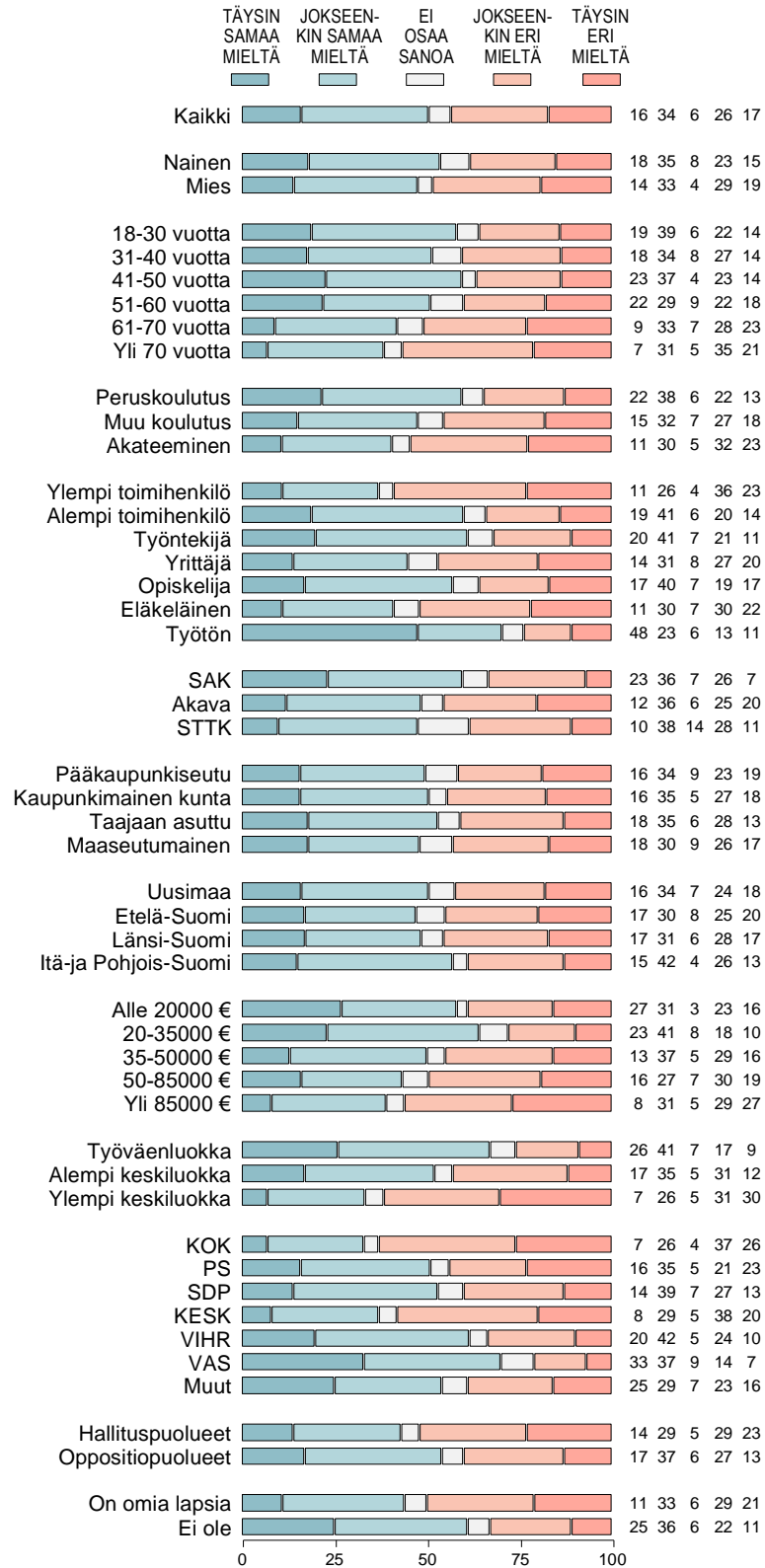
Kuvio 6-4. "Isotkaan parannukset lapsiperheiden tukiin eivät riitä ylläpitämään korkeaa syntyvyyttä" (%).

Kuvio 6-5. "Tulevaisuudessa Suomi on yksi maailman parhaita maita lapsille ja lapsiperheille" (%).

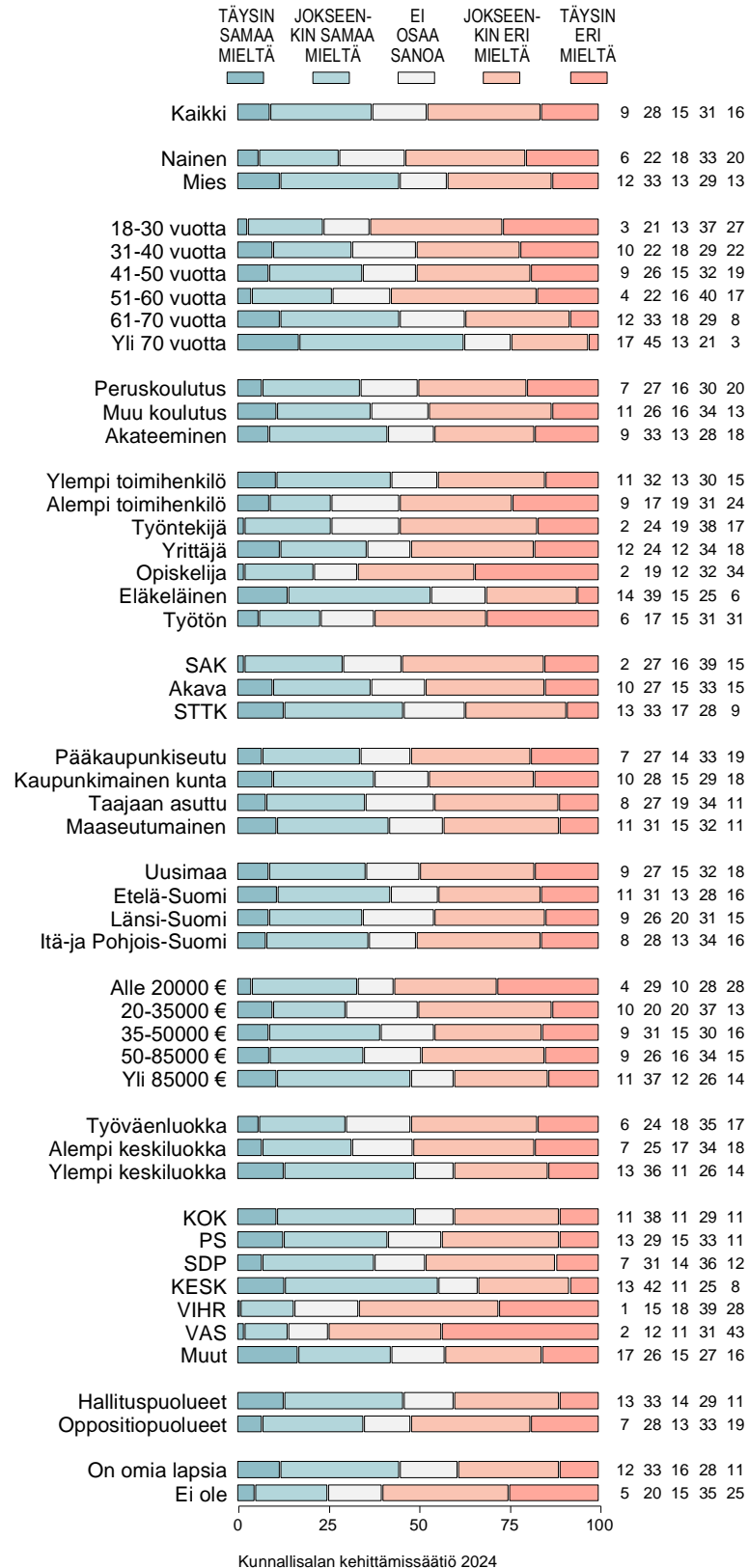

Kuvio 6-6. "Elämä on nykyään niin epävarmaa, ettei lapsia kannata hankkia" (%).

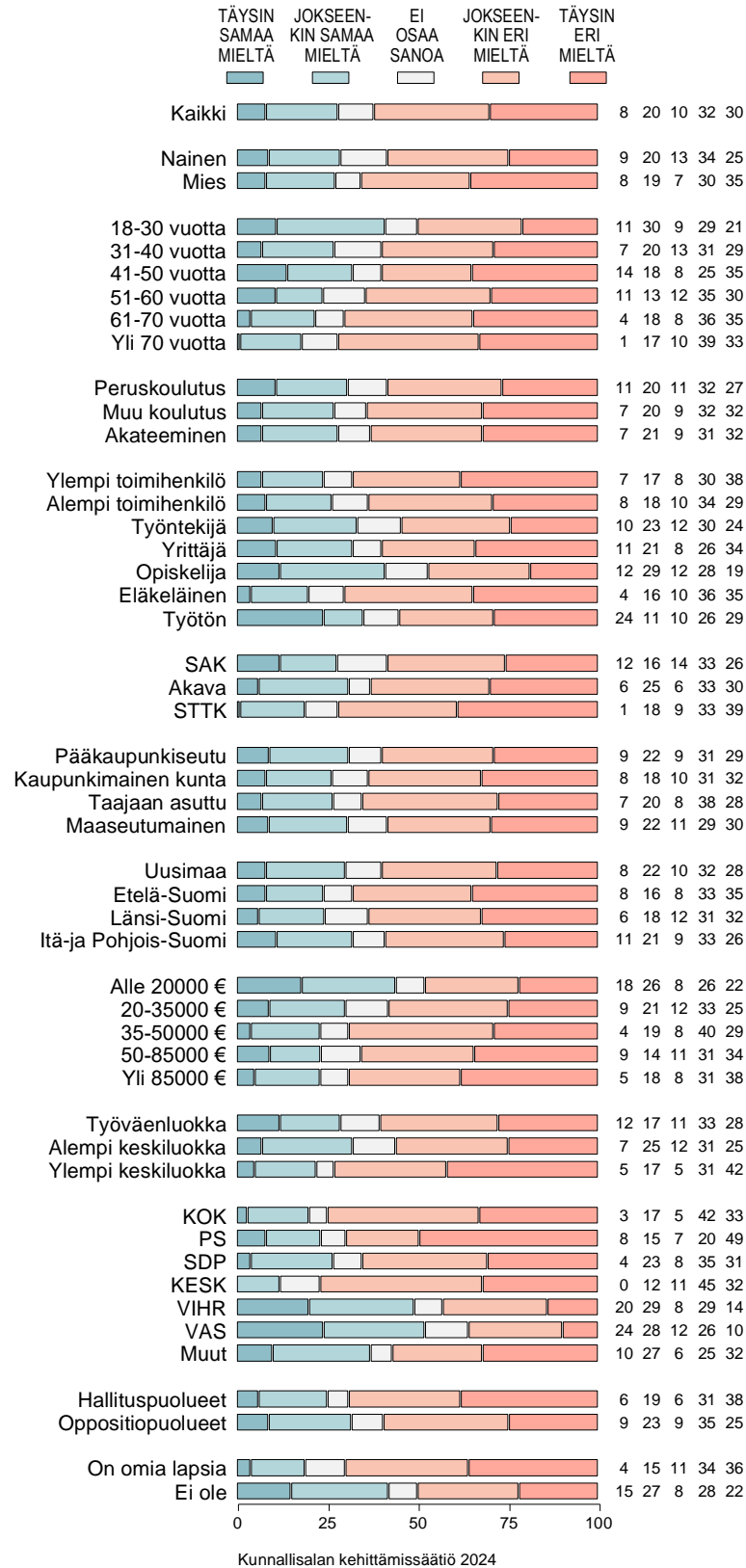

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

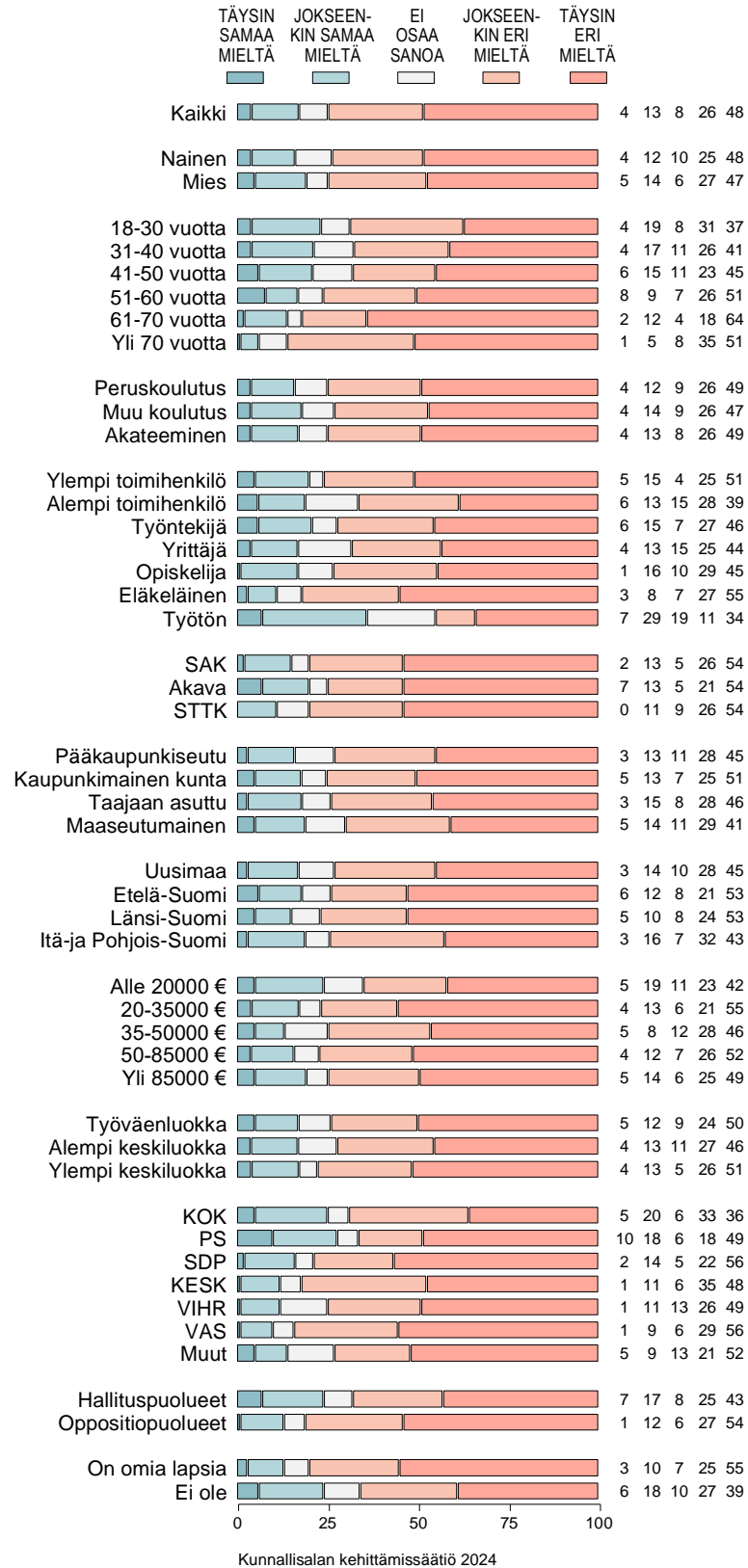
Kuvio 6-7. "Jos nuoret ajattelisivat omaa tulevaisuuttaan, he hankkisivat lapsia nykyistä enemmän" (%).

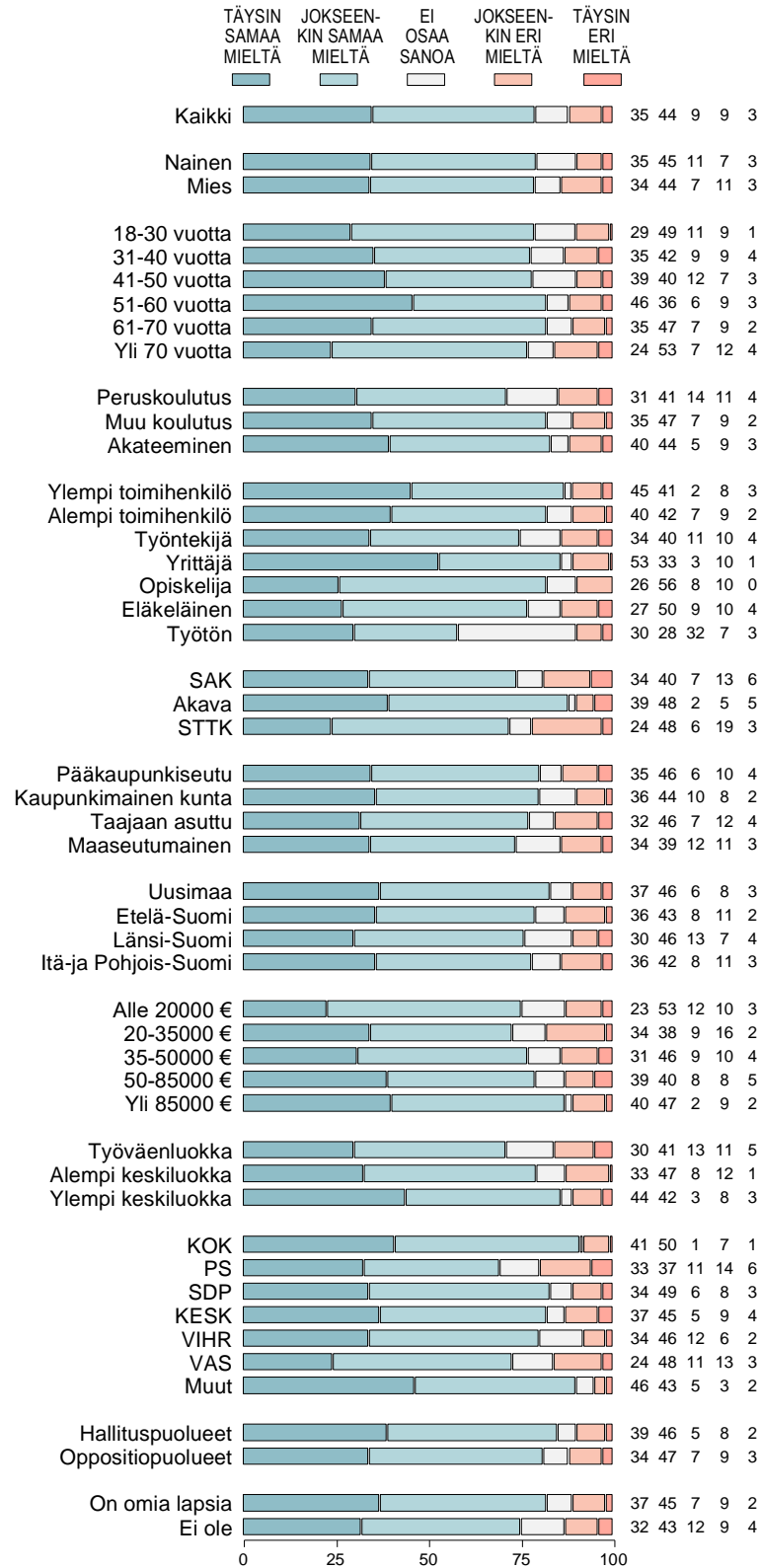
Kuvio 6-8. "Maapallolla on liikaa ihmisiä, minkä takia suomalaisia ei pitäisi patistella lasten hankintaan" (%).

Kuvio 6-9. "Köyhän ja kouluttautumattoman ei tulisi tehdä lapsia" (%).

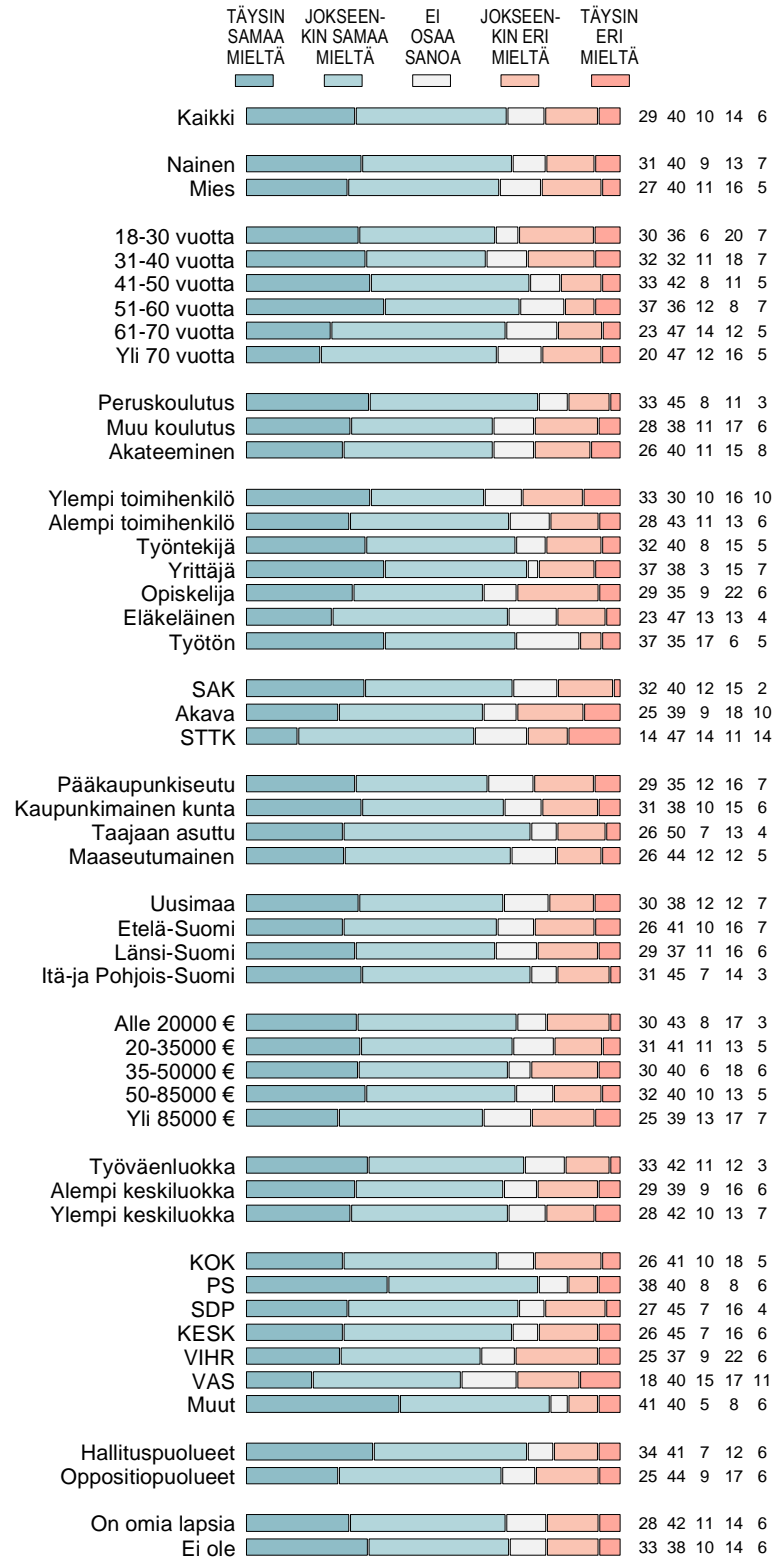

Kuvio 6-10. "Alhainen syntyvyys uhkaa merkittävästi eläkejärjestelmämme toimivuutta tulevaisuudessa" (%).

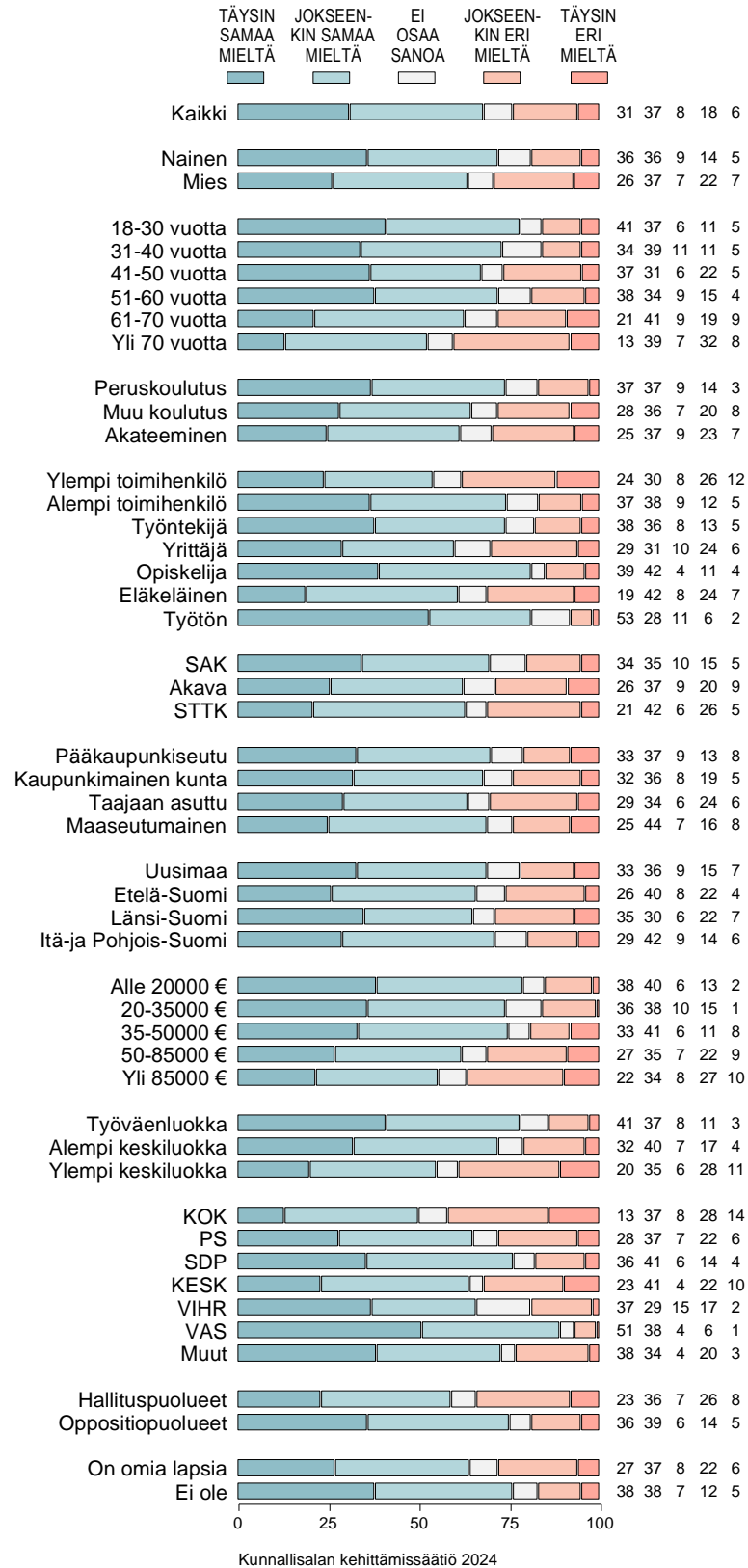
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

Kuvio 6-11. "Sitoutuminen pitkäaikaiseen parisuhteeseen on nykyisin vaikeampaa kuin joskus ennen" (%).

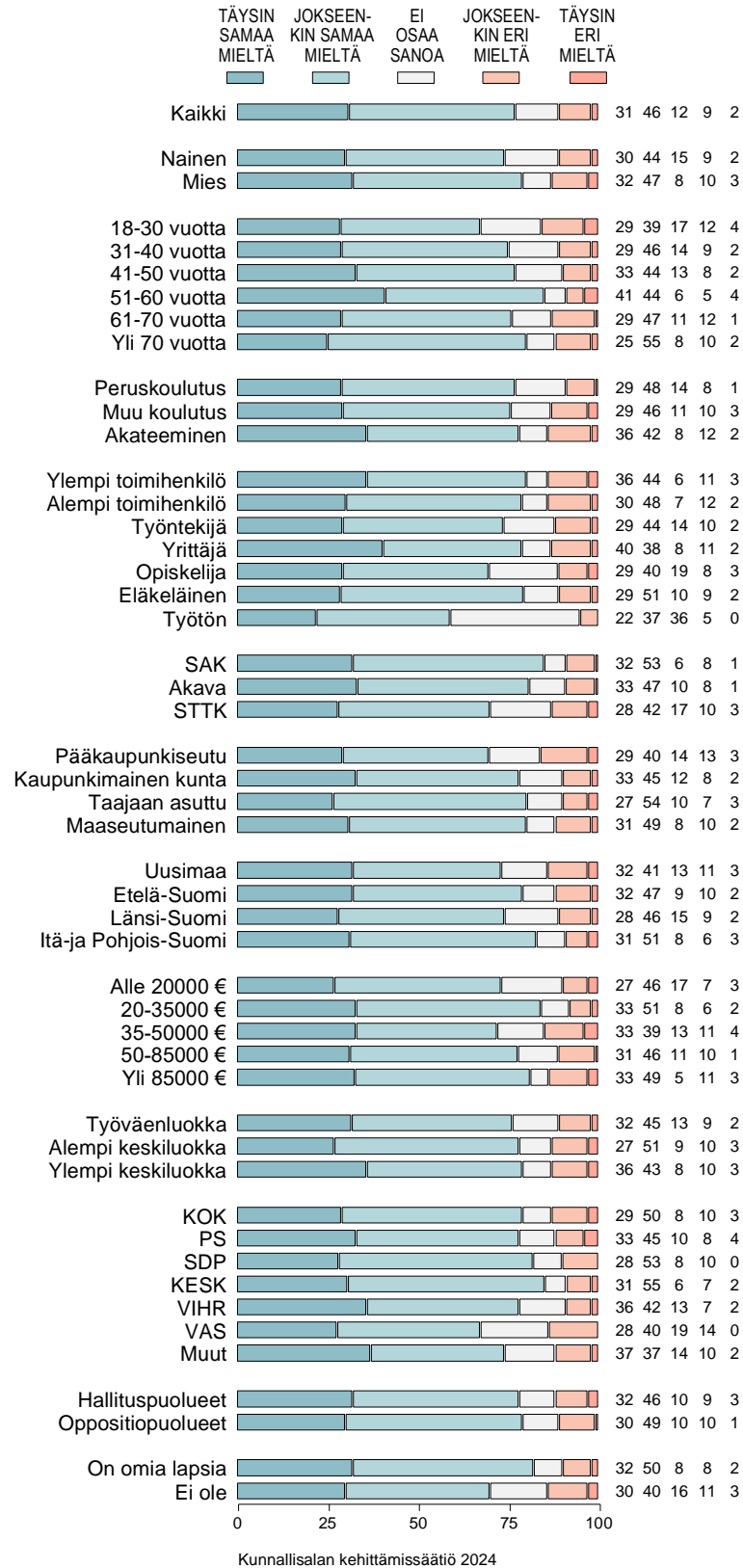

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

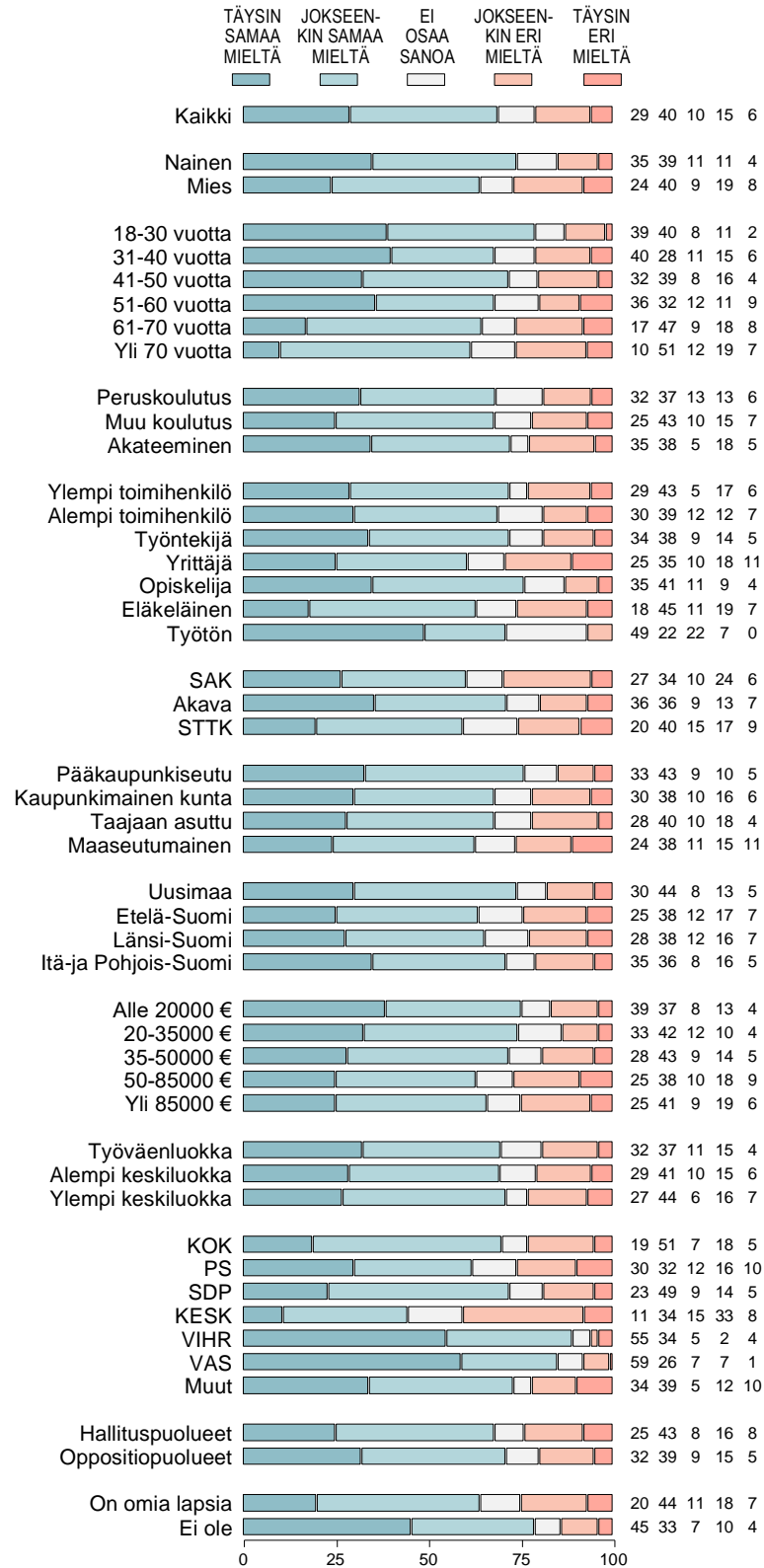
Kuvio 6-12. "Monilla nuorilla ei ole varaa saada lapsia ja perustaa perhettä" (%).

Kuvio 6-13. "Alhainen syntyvyys uhkaa peruspalvelujen järjestämistä varsinkin pienissä kunnissa" (%).

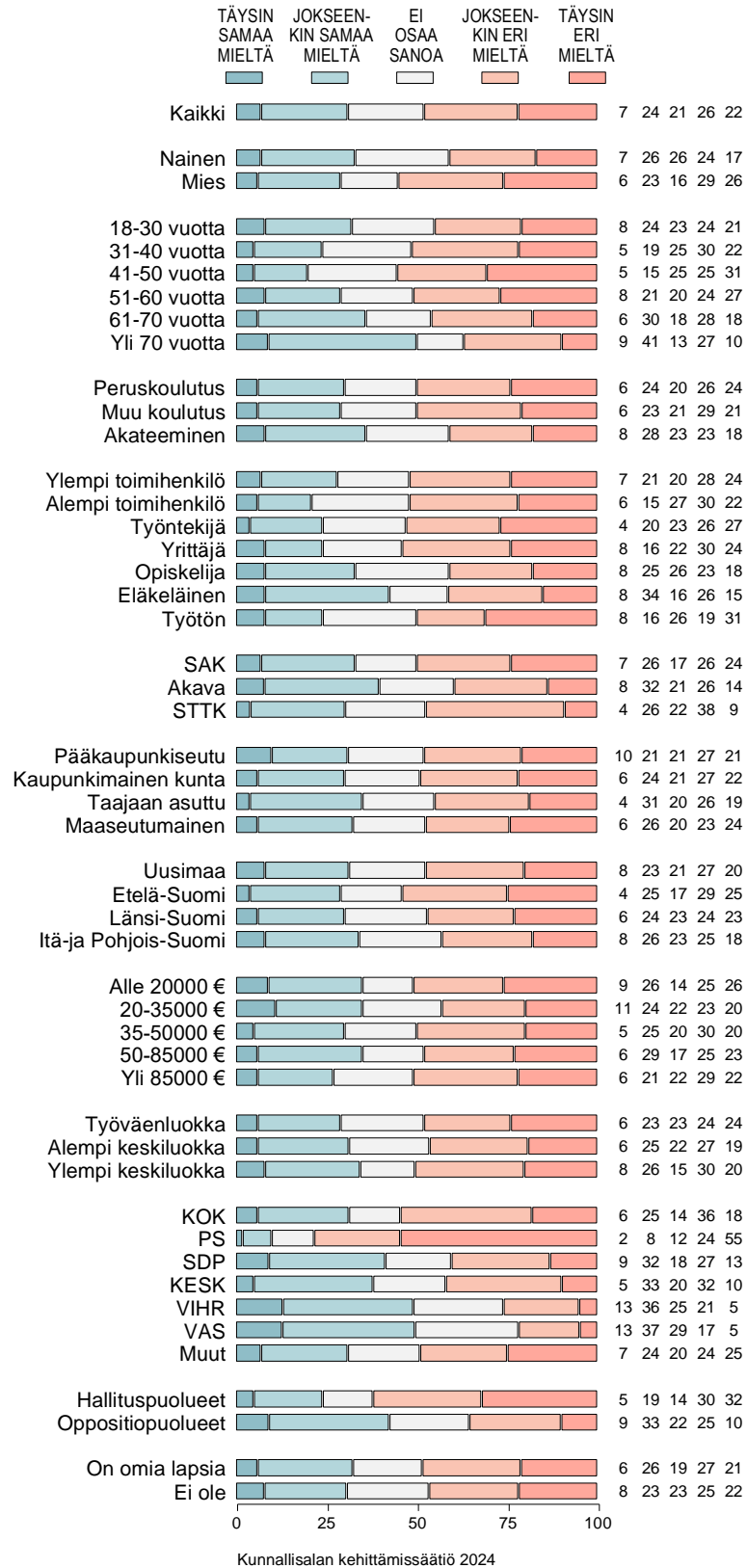

Kuvio 6-14. "On hyväksyttävä, että nuoret ja nuoret keski-ikäiset eivät halua lapsia samalla tavalla kuin heitä vanhemmat" (%).

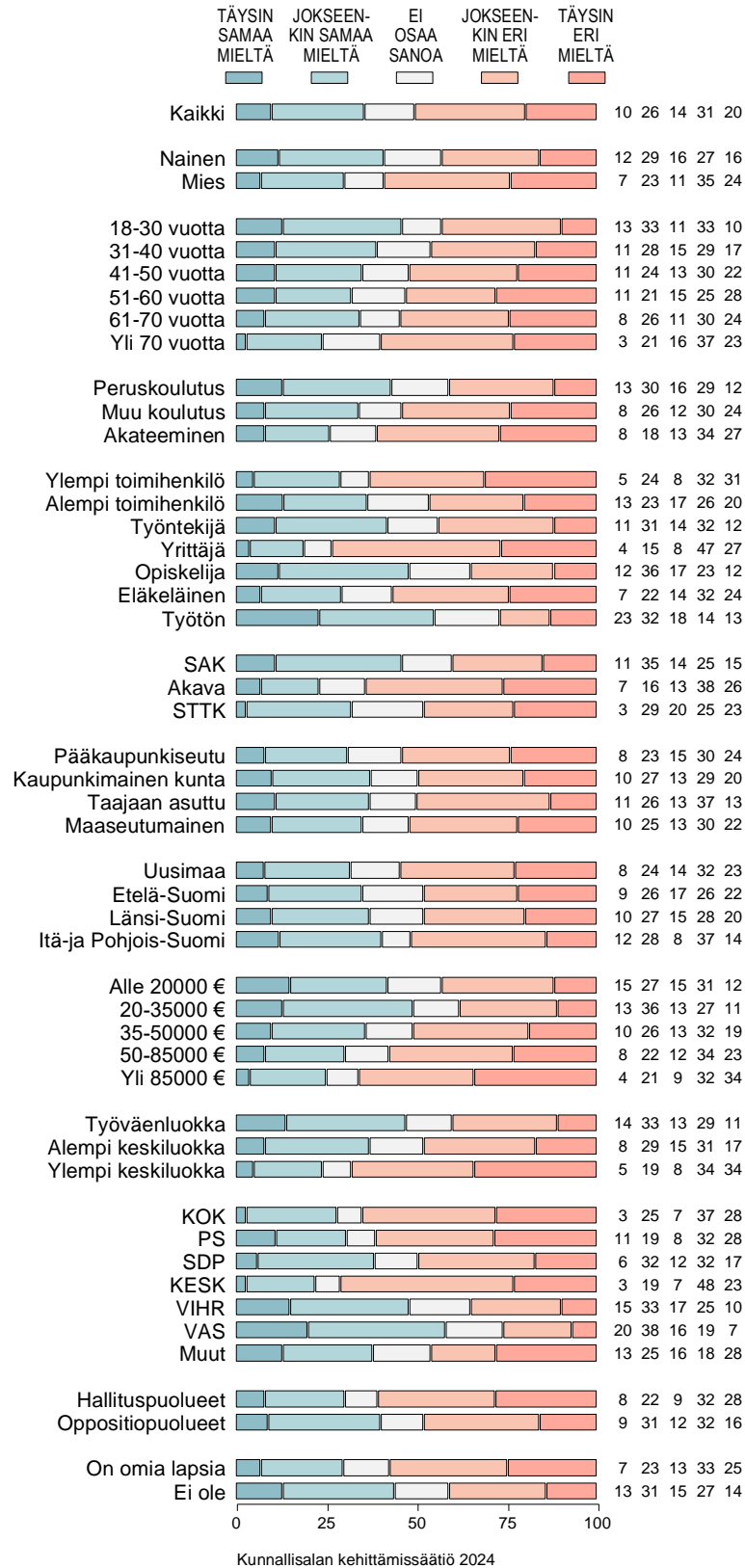

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

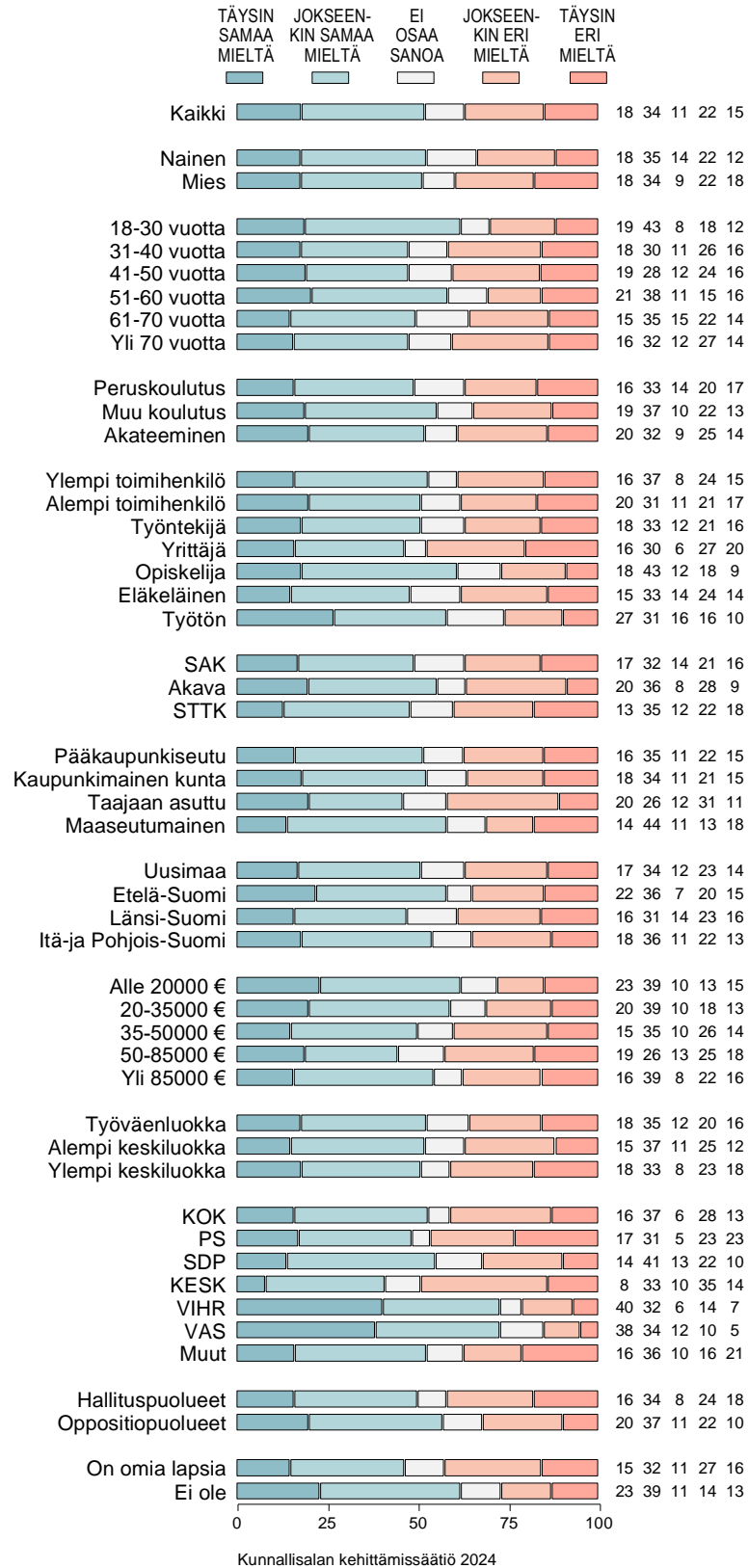
Kuvio 6-15. "Maahanmuuttotaustaisten perheiden muita korkeampi lapsiluku on hyvä asia" (%).

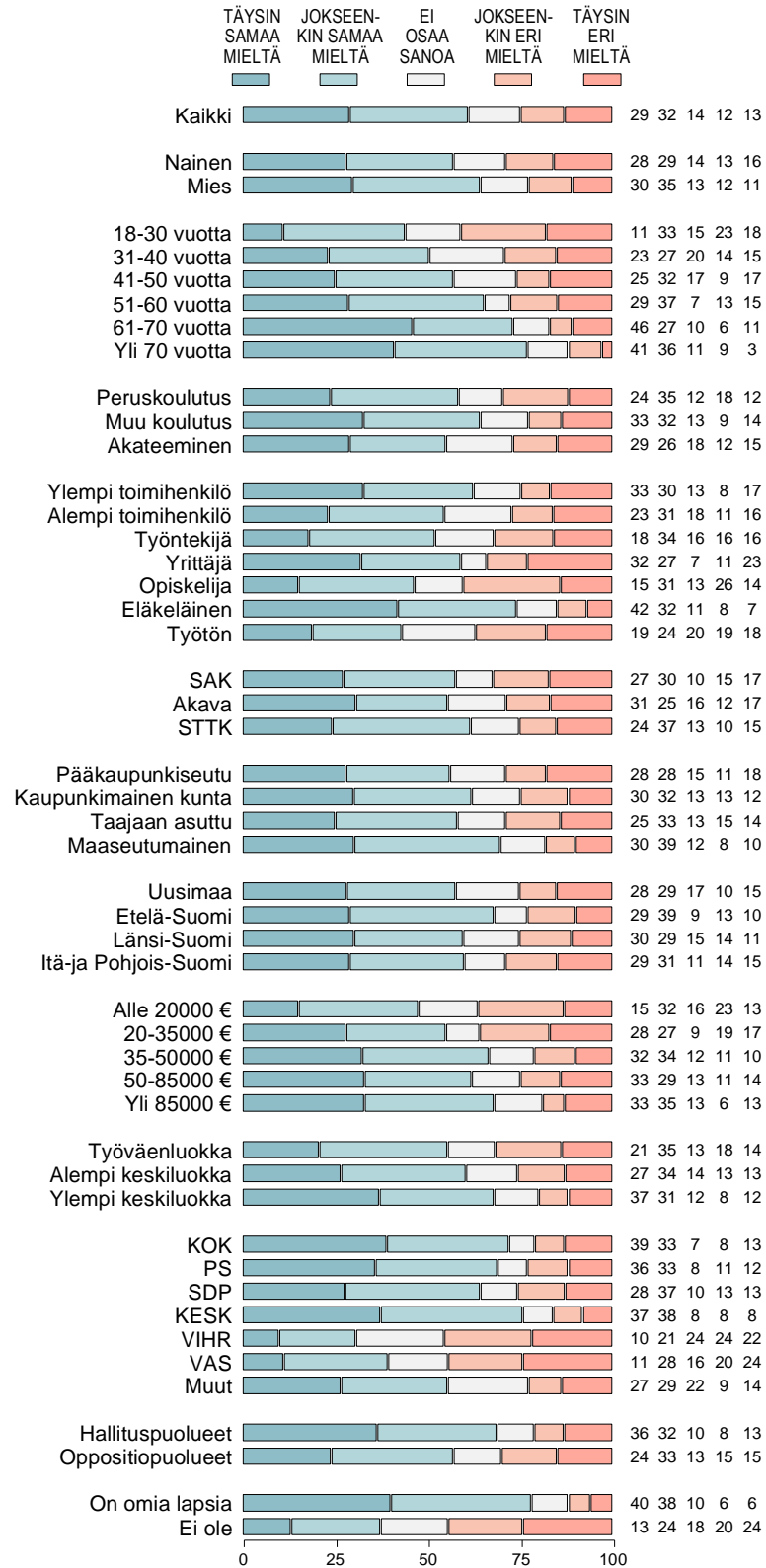
Kuvio 6-16. "En pidä toivottavana tai turvallisena saada lapsia sotien runtelemaan maailmaan" (%).

Kuvio 6-17. "Maapallon kantokykyä kuormittava väestölisäys ei ole toivottavaa ilmastonmuutoksen vuoksi" (%).

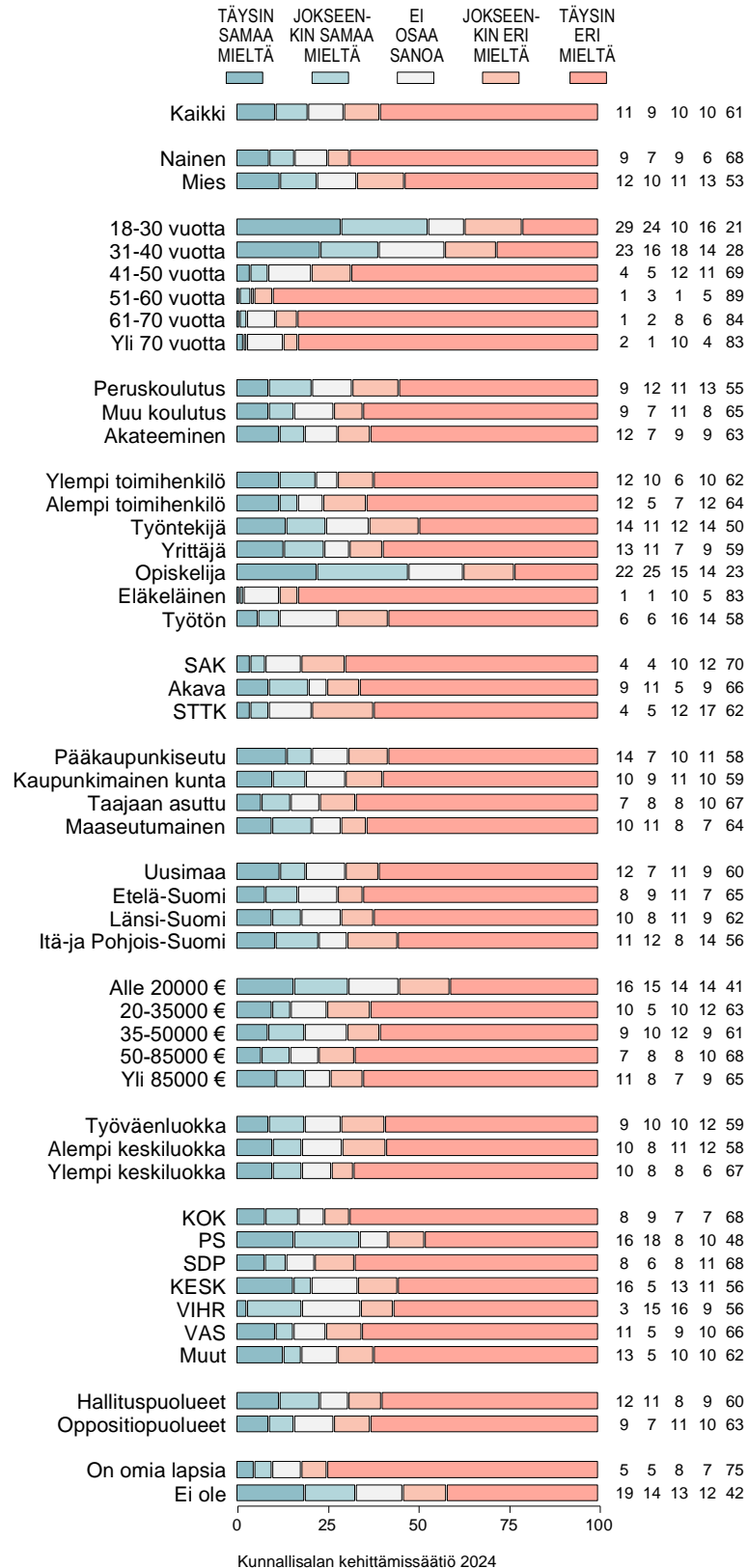

Kuvio 6-18. "Ilman lastenlapsia ihmiset jäävät mielestäni paitsi jostakin tärkeästä" (%).

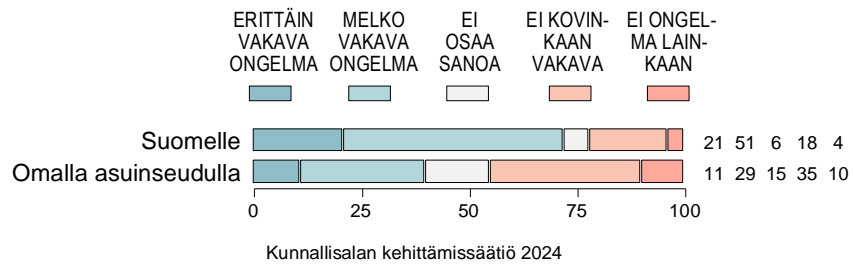

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2024

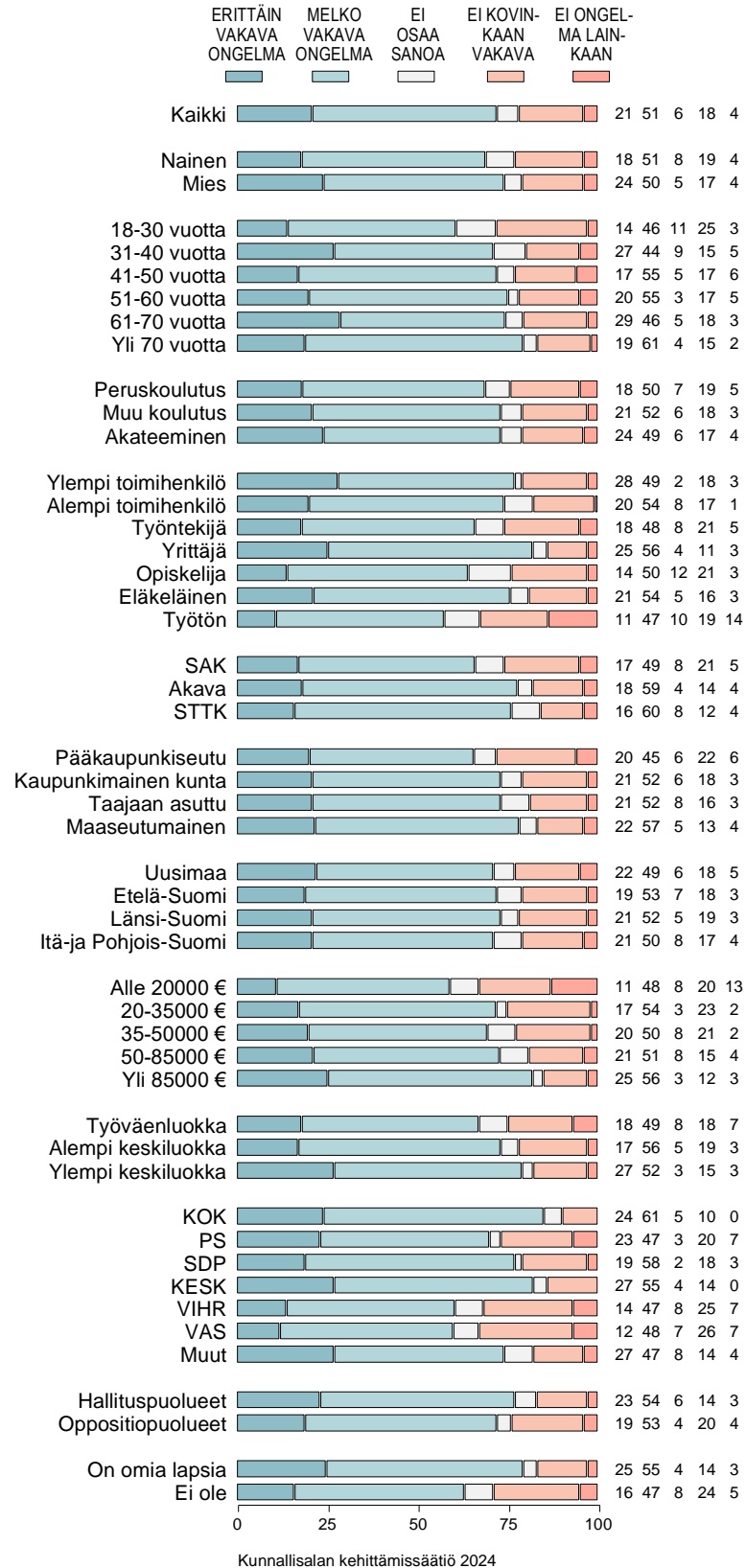
Kuvio 6-19. "Todennäköisesti yritän hankkia vielä omia lapsia tulevaisuudessa" (%).

Kuvio 7ab. MILLAINEN ONGELMA ALHAINEN SYNTYVYYS ON a) SUOMELLE b) OMALLA ASUINSEUDULLA (%).

Kuvio 7ae. MILLAINEN ONGELMA ALHAINEN SYNTYVYYS ON SUOMELLE (%).

Kuvio 7be. MILLAINEN ONGELMA ALHAINEN SYNTYVYYS ON OMALLA ASUINSEUDULLA (%).

